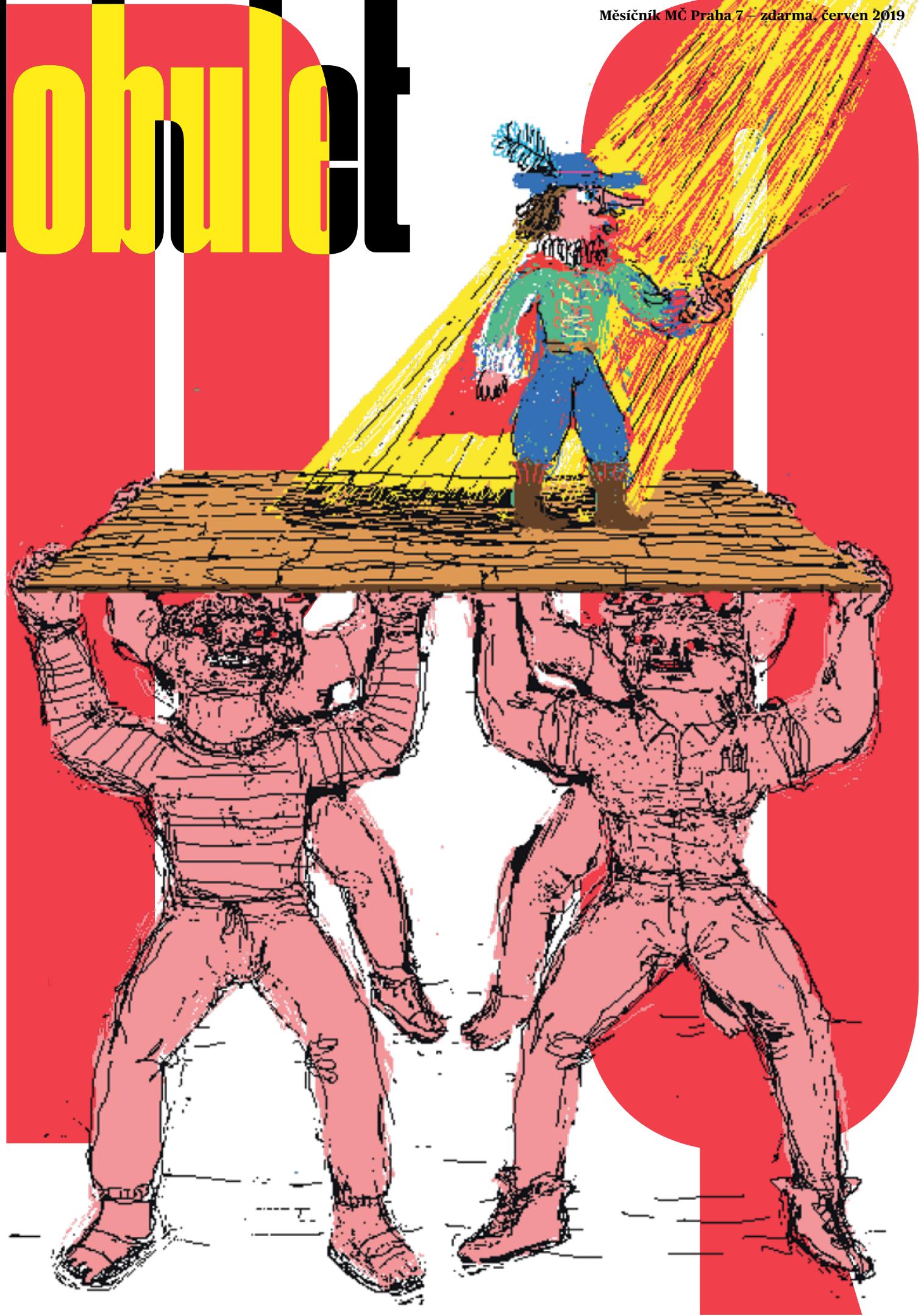

Hobulec

Hobulet 6/2019

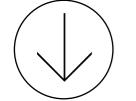
Měsíčník MČ Praha 7

3 Potkáváme je	Vasylyna Kofránková z Ukrajiny
4 Aktivní 7	Vše, co byste měli vědět
9 What's up	Výběr zpráv v angličtině a ukrajinštině
10 Téma	Co nabídne Pražské Quadriennale?
14 Rozhovor	S herpetologem Jiřím Halešem o lásce k hadům
18 Kulturní přehled	Přehled kulturního dění na Sedmičce
20 Kultura	Pozvánky na zajímavé kulturní akce
22 Zaostřeno	Co s domácím násilím?
24 Rozvoj	Jak dostat více stromů do ulic?
28 Hyde Park	Názory zastupitelů
30 Archiv	50 let klubu SaBaT Troja
32 Dětem	Venkovní radovánky
33 Stalo se	Co se stalo v květnu a nemělo by vám ujít
34 Info	Další praktické informace

Tak to vidí

Václav Jirásek (*1965) je zakladající člen umělecké skupiny Bratrstvo, jež svérázně zpracovává odkaz evropského romantismu, starého umění, československé propagandy 50. let a ikonografie britské populární hudby 80. let. Ve fotografii je autodidakt. Společným jmenovatelem jeho prací je zájem o mysterium, masku, ironii, dekadenci a recyklaci umění. Mezi jeho nejvýznamnější projekty patří dokumentace českého a moravského těžkého průmyslu Industria (2006), v němž navázel na svůj starší soubor Wanneck factory – rozloučení s průmyslovým věkem (1994–1996). Pro Hobulet nasnímal portréty Vasylyny Kofránkové a Jiřího Haleše.

Martin Lacko (*1987) je rodák z Banské Bystrice. Když absolvoval bakalářské studium ilustrace na Vysoké škole uměleckoprůmyslové v Praze a myslí, že tím má uměleckého vzdělávání už dost, avšak po letech se přečí jen do školy vrátil, a to na Sedmičku. Na Akademii výtvarných umění se pod vedením Vladimíra Skrepela snaží stát malířem, jako svou diplomovou práci ale chystá programování videohry. Přes kreslení monstera a bojovník se záhadným způsobem dostal i k psaní komiksu o modelkách pro americký Vice nebo k ilustrování pro tuzemský Vogue. Pro Hobulet vytvořil obálku a ilustroval rubriku Téma.

Inspirujte Hobulet

Máte tip na článek nebo zajímavou osobnost? Napište nám na email: hobulet@praha7.cz. Za inspiraci předem děkujeme.

Praha 7 jako senzace

Sloupek Jindřicha Šídla
Autor je novinář redakce Seznam.cz.

Existuje jen málo věcí, na nichž se shodně konzervativní americký deník The Wall Street Journal a levicový britský The Independent.

Vlastně se neshodnou téměř na ničem. Independent považuje své americké kolegy za asociální lokaje bezohledného globálního kapitálu a reakcionáře, Američané se na londýnskou redakci divají nejspíš jako na pomatené salonné bolševiky a klimaalarmisty, kteří ohrožují planetu svou neúctou k jakýmkoliv tradicím.

Takže ještě jednou, mohou se snad oba půly novinářského světa na něčem shodnout?

Ano. Jejich autoři se nechali okouzlit Holešovicemi. Independent už před dvěma lety, Wall Street Journal letos v květnu.

Tyto články o místě, kde žiju, čtu s velkou láskou. Už jen to, když WSJ radí svým čtenářům z vyšší střední třídy, jak vlastně název téhle čtvrti, místa, kde to v Praze nejvíce žije, vyslovit: „Hooch-lesh-oh-vit-seh“. Independent nás pak označuje přímo za „rám hipsterů“.

Oba deníky samozřejmě neopomenou zdůraznit, že se kdysi jednalo o poněkud ošuntělou, relativně chudou čtvrt. Ano, drazí kolegové, taková byla před třiceti lety ještě celá země. Viděli byste, co by dokázal obvodní národní výbor spolu s OPBH provést i s Greenwich Village nebo Kensingtonem.

Tohle máme naštěstí za sebou, takže se můžeme potěšit třeba popisem DOXu coby „pražské odpovědi na Tate Modern“ nebo se pobavit okouzlením z junk foodu podávaného v některých místních lokálech: „Try klobása (a chunky red sausage) with a dash of horseradish sauce or naložený hermelín, a Camembert-style cheese pickled with spicy peppers.“ Takhle to zní, že se to dá vlastně docela i jist.

Vůbec to tady celé vypadá velkolepé: ve čtvrti, kterou před 17 lety málem definitivně spláchnula povodeň, se dnes avantgardní divadlo míší s moderním designem, výtvarným uměním a prostorem pro mladé umělce, což je vlastně všechno i pravda, ale vzhledem k zálibě Čechů čist si o sobě skoro cokoliv, co si o nich „myslí svět“, to má ještě hned o něco vyšší kvalitu. Zvlášt když k nám reportéri nezavítali třeba v dny, kdy tu přes noc zavřeli Libeňský most nebo když loni na podzim vyrostly na Vltavské barikády.

Muselo se to stát. Praha žije skoro třicet let ze své historie, aby turisté začali postupně objevovat i další její části. A bude hůř. Přesně před rokem provedl Letnou diváky své úspěšné show Honest Guide i Janek Rubeš. Jinými slovy: brzo tady už vůbec nebude k hnuti.

Praha 7 dosáhla globálního věhlasu. Radší se na to připravte, brzy bude ještě hůř. ●

Potkáváme je

Dvojí domov

Do Česká přijela za prací, ale záhy se zamilovala. „Svého manžela jsem potkala na autobusové zastávce, když jsem se ho ptala na spoj. To bylo v roce 2007, pak jsem byla přes rok doma na Ukrajině a on mi telefonoval, posílal mi věci a podporoval mě,“ vzpomíná na začátek svého vztahu Vasylyna Kofránková. S Jaromírem Kofránkem se nakonec vzali. Ministerstvu vnitřního řádu pak trvalo přes rok, než posoudilo její žádost a udělilo jí přechodný pobyt. Po svatbě bydleli manželé na Letné. Pan Kofránek ale koncem roku 2016 zemřel a pronajimatelka nemovitosti se navíc rozhodla byt rekonstruovat pro vlastní potřeby. Najednou toho bylo všechno moc – smrt manžela, akutní nutnost hledání nového bydlení, vyřizování nejrůznějších formalit a péče o šestnáctiletého syna Romana.

Přestože Vasylyna vladce čestinou poměrně dobře, její specifický přízvuk se při hledání nového podnájmu stal nepřekonatelnou překážkou. Nakonec se synem zakotvila v obecném sociálním bytě azylového domu. Pěna dni zdaleka nevonného po šampaňském, během času se ale přeci jen ustálil a Vasylyna, původně vyučená vlaková pravidelná, našla místo v kuchyni v bistru na Letné a zhruba po roce ji a synovi přidělila bytová komise radnice městský byt.

Od smrti manžela pracuje paní Kofránková již ve třetím občerstvení na Sedmičce. Minimální mzda, dlouhé směny ani nedávná hádka s kolegyní kvůli Vasylyniň původu ji přesto nepřipravily o potěšení z drobných radostí: „Se sousedkou si dám kafíčko a povídáme si, zajdu se podívat za manželem na hřbitov, s kamarádem na procházku po okolí, přes internet sleduju ukrajinskou televizi,“ vypočítává Vasylyna.

Válka sužující Ukrajinu ji trápí, zámrnně ale konflikt nesleduje. Je navíc daleko od jejího rodiště, kam jezdí tak dvakrát do roka – když jí to finance a časově náročná práce dovolí. S domovinou je nadále ve spojení ale i jinak. Kdykoliv může, posílá do rodného Kosivu v Ivanofrankivské oblasti něco na přelepenou. „Je pro mě až nepochopitelné, co vše se v Česku již má za nepotřebné a k vyhození. Autobusem přitom můžete na Ukrajinu poslat i práčku.“ Svou pomoc ale nezaměřuje jen na východ, z bistra nosila zbylé potraviny a vyřazené porce jídla bezdomovcům. „Můžete být pyšní na to, jak u vás mají muži v úctě ženy. To my na Ukrajině neznáme. Ale ta spousta lidí žijících na ulici, tomu nerozumím.“

Nejvíce jí v Praze chybí čas. „Pracují i šest dní v týdnu, takže nechodí do kostela tak často, jak bych chtěla. Také mi samozřejmě chybějí některá naše jídla, ale pirožky nebo rybu po našem si uvařím sama a třeba vezmu svým přátelům na zahrádku. Jsou to vlastně samí Češi,“ uzavírá Vasylyna. A možná přibudu i další přátelé – letos totiž Vasylyna plánuje kypřít záhonky také na nedaleké Prazezenině. ●

Text – Tomáš Taich pracuje na Oddělení integrace cizinců a národnostních menšin radnice Prahy 7.
Foto – Václav Jirásek

- Zprávy z radnice
- Pro seniory
- Akce a festivaly
- Komunita a neziskovky

Životní prostředí máme jedno

Sloupeček Jana Čižinského
Autor je starosta Prahy 7

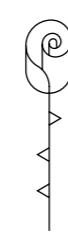
Milí sousedé, naše městská část vyšla vstří volání vědců a občanů po tom, aby se připojila k desítkám municipalit z různých částí světa i ke dvěma státům, Velké Británii a Irsku, a vyhlásila stav klimatické nouze. Zapojila se tím do úsilí o ochranu životního prostředí a zmírnění dopadů klimatických změn. Zavázali jsme se naplňovat opatření, která pomohou zlepšit situaci nejen na území Prahy 7, ale mohou inspirovat i další městské části, města a obce ke společné změně chování a jednání ve vztahu k životnímu prostředí. Praha 7 společně s Prahou 1 vykazuje znaky tepelného ostrova. V našich ulicích je tepleji a vedra jsou zde úmorňejší než jinde. Jsme tedy jednou z městských částí, na které má sucho a oteplování největší dopad. Apelujeme tedy i na vás, na naše sousedy a obyvatele. Bez vás se nepodaří zlepšení dosáhnout. Mnozí z nás mohou používat úsporné spotřebiče a žárovky, zateplit dům, nepřetápět, přehnaně neklimatizovat, využívat solární energii, zadřízvat a používat dešťovou vodu, poskytnout ve vnitrobloku prostor i divoké přírodě a užitečnému hmyzu, nekupovat zbytečné obaly měníci se v odpady, třídit odpad, kompostovat, důsledně preferovat veřejnou dopravu, zejména vlaky a tramvaje, a pokud to jde, tak i kolo nebo pěši chůzi, kupovat potraviny, které pocházejí ze šetrného zemědělství, sdílet a půjčovat si to, co není nutné koupit. Nikdo z nás nemůžeme udělat chybou, když se bude mezi životnímu prostředí chovat ohleduplněji, než to třeba děláme nyní.

Zasedání zastupitelstva

Zasedání zastupitelstva MČ Praha 7 je naplánováno na pondělí 17. června od 17 hodin v místnosti č. 227 radnice. V 18 hodin jsou na programu dotazy a připomínky občanů. Jste srdečně zváni.

Pietní akt na Miladě

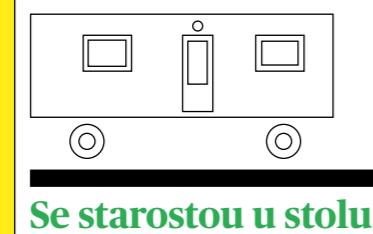

Přijďte uctít památku obětí komunistického režimu na pietní akt, který se uskuteční 27. června od 11 hodin u památní desky JUDr. Milady Horákové v ulici Milady Horákové 2.

Co schválili zastupitelé v květnu?

Ústředním tématem květnového zasedání Zastupitelstva MČ Praha 7 bylo ohlédnutí za minulým rokem. Zastupitelé schvalovali vyhodnocení akčního plánu na rok 2018. Akční plány vycházejí ze Strategického plánu rozvoje městské části pro období 2016-2022, jsou schvalovány na každý rok a obsahují přehled plánovaných projektů. S kompletními informacemi o tom, jak se jednotlivé naplánované projekty podařilo naplnit a v jakém jsou momentálně stavu, se můžete seznámit na webu Prahy 7. Jedním z plánovaných projektů je pro zřízení lesní školky nedaleko MŠ U Studánky. Aby mohla být školka otevřena již pro příští školní rok, je třeba zajistit dětem zázemí. To bude řešeno prostřednictvím dvou maringotek. Zastupitelé schválili rozpočtové opatření, které výčleňuje 300 tisíc korun na jejich pořízení a úpravu. Dále zastupitelé schválili návrh předběžného souhlasu s realizací chodníkového programu v ulici Sochařská. Praha 7 dlouhodobě finančuje obnovu a rekonstrukci chodníkových ploch na svém území. Aktuálně se připravuje otevření chodníků v ulici Sochařská na východní straně v úseku od ulice Veletržní po ulici U Akademie z důvodu opravy podzemních sítí. V souvislosti s plánovaným zášelem městská část požaduje výměnu starého asfaltového povrchu chodníků v dotčených úsecích za pražskou mozaiku.

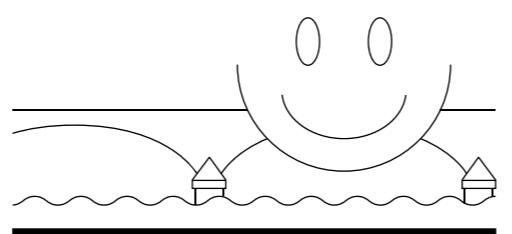
→ www.praha7.cz

Se starostou u stolu

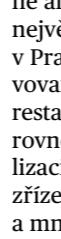
Oprava Libeňského mostu má zelenou

Pražští radní rozhodli o variantě rekonstrukce Libeňského mostu a zároveň zrušili dvoumiliardovou zakázku na demolici mostu a stavbu nového rozšířeného, kterou plánovala předchozí koalice. Na doporučení Kloknerova ústavu ČVUT dojde během rekonstrukce k výměně konstrukce rámových předpolí a k zesílení obloukové části mostu vysokohodnotným betonem. Během celkové rekonstrukce klenbové části, která se odhaduje na konec roku 2021, se bude muset most uzavřít pro dopravu.

Výstaviště čekají změny

Areal Výstaviště čekají rozsáhlé úpravy. Kromě rekonstrukce Průmyslového paláce včetně dostavby levého křídla do jeho původní podoby také třeba úpravy divadla Spirála na multifunkční sál nebo rekonstrukce restaurace Bohemia. Oprav se dočkají také jednotlivé budovy Křížkových pavilonů, včetně amfiteátru Křížkovy fontány, který nabízí největší zakrytu tribunu pro kulturní akce v Praze. V přípravě je také vestavba minipavovaru ve sklepě rekonstruovaného objektu restaurace Pražan. Výrazných změn se dočká rovněž spodní část areálu, kde dojde k revitalizaci travnatých ploch, parkovým úpravám, zřízení nových sportovně-relaxačních zón a mnohem dalšímu.

Workshop tísňové péče

Žijete sami a máte někdy obavu, že se nedovoláte pomoci? Pečujete o rodiče, ale uvítali byste ještě nějakou spolehlivou pomoc? Pak právě vám je určena přednáška o tísňové péči, která zařídí pomoc v krizových situacích - jediné, co musíte udělat, je zmáčknout SOS tlačítko. Služba je dostupná skrze několik druhů zařízení: náramek, tlačítko, náramkové hodinky nebo mobil. SOS tlačítko přináší okamžitou pomoc, kterou zajišťují školení asistenti. Služba je k dispozici 7 dní v týdnu, 24 hodin denně. Přednáška a workshop pro veřejnost a potenciální zájemce o službu se uskuteční v úterý 4. června od 16 hodin ve vodárenské věži a je zdarma. Na místě bude k dispozici ukázká zařízení, simulace krizové situace a její řešení a jako bonus je pro zájemce připravena i komentovaná prohlídka vodárenské věže.

Festival o vodě

V posledních deseti červnových dnech bude v předprostoru Výstaviště probíhat ekologický festival zaměřený na vodu. Samotný název Akvapark má evokovat špatné zacházení s vodou v naší společnosti a dávat prostor k zamýšlení. Cílem akce je zábavnou formou oslovit co nejširší veřejnost a nabídnout pest्रý program, který bude upozorňovat na problémy s vodou a jejím stále větším nedostatkem a znečištěním a vysvětlovat je. Fontánka před Výstavištěm bude po dobu festivalu proměněna ve funkční bazén a bude obestavěna dočasnou architekturou. Můžete u ní jen tak posedět nebo se zúčastnit programu, který bude probíhat několikrát denně a navíc zdarma. Hlavní kostrou programu budou večerní přednášky a besedy s českými odborníky. Těšit se můžete například na Bedřicha Moldanu, Václava Cílku, Jana Pokorného, Jiřího Malíka, Pavla Šremera, Daniela Pitka a mnoho dalších. V dopoledních a odpoledních hodinách budou probíhat programy pro děti, které povedou organizace dlouhodobě se zabývající ekologickou výchovou mládeže. Festival doplní projekce uměleckých dokumentárních filmů a site-specific intervence českých umělců, které se zabývají environmentální tematikou. K festivalu vzniká i publikace, která bude pokrývat celou škálu témat - od plnění plastových láhví vodou až po globální otázky zahrnující klimatické změny, hospodaření v krajině a podobně. Na festival Akvapark můžete na Výstaviště zajít ve dnech 21.-30. června.

→ www.akvapark.eu

Pojďte cvičit do Stromovky

Proč se trápit v uzavřených prostorách tělocvičen, když už je venku tak krásně? Přijďte si zacvičit na svěží vzduch do Stromovky a navíc zdarma. Od 10. června až do 30. září je pro vás každý pondělí a středu mezi 10. a 11. hodinou připravena rehabilitačně-posilovací cvičební lekce. Cvičení je určeno široké veřejnosti z Prahy 7 včetně seniorů a rodičů s dětmi. Akci pořádá radnice ve spolupráci se spolkem Sedmička v pohybu. Sraz je před hlavním vchodem do planetária. Při nepříznivém počasí se program přesouvá do klubu Sedmička v pohybu, Bubenská 19, ve stejném čase. V případě nejasnosti, kde se cvičí, zda venku, či v klubu, volejte 608 040 505. Rezervace není nutná.

Pražská štafeta

Od 25. do 27. června se ve Stromovce uskuteční další výkond plný sportu. O2 Pražská štafeta je běh čtyřčlenných týmů na trati dlouhé 5 km. Připraven je i hudební program. Organizátoři myslí také na děti, které mohou vyběhnout v Bambini run závod na trasy 100, 200 a 300 metrů. Registrace pro děti je zdarma. A pokud se na pětikilometrový závod ještě necítíte, připomínáme, že pro obyvatele Prahy 7 jsou každou středu od 18.30 hodin v Running Mallu v ulici Františka Křížka 11 pořádány běžecké tréninky zdarma. Občanku s sebou.

Mystic Sk8 Cup slaví 25 let

Jeden z nejstarších závodů v Evropě a zásadní milník domácího a světového skateboardingu oslaví 25 let. Mystic Sk8 Cup proběhne tradičně na ostrově Štvanici, kde se představí ti nejlepší světoví skateboardisté a skateboardistky. Po všechny tři dny bude pro návštěvníky připraven doprovodný program, který zahrnuje umělecké workshopy, aktivní zónu pro nejmenší, sportovní soutěže nebo prezentace novinek ze světa skateboardingu. Večery budou patřit zahraničním kapelám a dýdžejům. Oslava dřevěných prken proběhne 28.-30. června.

Koncert barokní hudby

V kostele sv. Antonína z Padovy na Stromovce náměstí se v pátek 7. června od 19.30 hodin uskuteční koncert z díla českého skladatele Františka Ignáce Tůmy (1704-1774) v podání sboru A. V. Chorus a orchestru A. V. Consort pod vedením dirigenta Marka Štryncela. Na koncertě zazní Tůmovy duchovní skladby z doby vrcholného baroka, z nichž Lectiones ad officium defunctorum z roku 1746 budou uvedeny v obnovené světové premiéře. Jako čestný host vystoupí uznávaný interpret staré hudby, zpěvák Mitchell Sandler. Vstup je zdarma. → www.svatyantonin.cz

Příběhy našich sousedů

Ve středu 12. června od 14 hodin se v sále vodárenské věže uskuteční slavnostní prezentace projektu Příběhy našich sousedů, který dětem přiblížuje vzpomínky desítky proslulých i méně známých pamětníků z Prahy 7, jejichž životy významně ovlivnily dějinné události 20. století. Do projektu se tentokrát zapojilo deset žákovských a studentských týmů ze tří základních škol a dvou gymnází Sedmičky. → www.pribehynasichsousedu.cz

Program Kulturně-komunitního centra

Kulturně-komunitní centrum v Přístavu 24 vás srdečně zve na pravidelné aktivity, jako je poszení u kávy nebo čaje v pondělí od 13 do 14.30 hodin, které se koná každý lichý týden s anglickou konverzací pro začátečníky a středně pokročilé a v sudé týdny se zase hraje scrabble.

3. 6. 13.00 Anglická konverzace (pro mírně pokročilé)
4. 6. 13.00 Péťanque (v parku Tusařova), 15.30 Řecké ostrov - studenti VOŠ CR
6. 6. 14.00 Čtenářský klub
10. 6. 13.00 Hraní scrabbulu a carcassonne, 16.00 Mozkový jogging – trénink paměti
11. 6. 13.00 Péťanque (v parku Tusařova), 15.30 Nový Zéland – studenti VOŠ CR
17. 6. 13.00 Anglická konverzace (pro mírně pokročilé), 16.30 Fotografický workshop
18. 6. 13.00 Péťanque (v parku Tusařova), 15.30 Dušeň zdravověda – přednáška o psychohygieně
24. 6. 13.00 Hraní scrabbulu a carcassonne, 16.00 Trénink paměti
25. 6. 13.00 Péťanque (v parku Tusařova)
27. 6. 14.00 Workshop – výroba záložek do knihy

Vstup na akce je volný. Kompletní program a další informace získáte u Heleny Brožkové, tel.: 601 141 155, helen.brozkova@obcanskeporadny.cz.

Noc v muzeu

V sobotu 8. června budete mít opět možnost prozkoumat kulturní dědictví metropole v tak trochu jiném světle a netradičním čase od 19. do 1. hodiny ranní. Letos se do Pražské muzejní noci zapojí 45 muzeí, galerií a dalších kulturních institucí v 70 objektech. Pár tipů, kam zajít na Sedmičku, najdete v kulturním přehledu na straně 18. ● → www.prazskamuzejnino.cz

Maker Faire

O víkendu 22. a 23. června v Průmyslovém paláci na Výstavišti proběhne festival Maker Faire. K účasti se přihlásilo přes 150 takzvaných makerů neboli tvůrců, kteří se věnují tvůrčí zábavě. Maker Faire je světová přehlídka inovací, kreativity a důmyslnosti pro celou rodinu. Je to setkání tvořivých a zvídavých lidí, kteří baví zkoušet nové věci a sdílet své poznatky a zkušenosti, a je otevřena inženýrům, remeslníkům, umělcům, kutilům, zahradníkům i vědcům. Výstaviště se stane místem, kde každý může ukázat svůj koníček nebo vychytávku. ● → www.prague.makerfaire.com

Přístav 7 pro seniory

3. 6. 14–16 Pletařský klub, 16–17 Hrajeme deskové a karetní hry

5. 6. 14.15–15.45 Pitný režim – přednáška z cyklu Zdravý jídelníček, 16.15–17.45 Dámský klub

6. 6. 10.45–12.45 Krabička z kukuřičného provázku, 14–15.30 Skotsko, Orknejské ostrovy a Hebrdy

6., 13., 20. a 27. 6. 15–17 Youtuberem v šedesáti – krátká videa na mobilu

7. 6. 13.45–16.15 Léto ve městě – výtvarka pro pravou hemisféru

10. 6. 10–11 Krokodýlí kalendář s dětmi ze Smiling Crocodile, 13–14.30 Chile – pouští až do národního parku, 15–17 Diskuzní klub, 16.15–18.15 Zkáza krásou – filmový klub

11. 6. 15.30–17 Úvod do permakultury

12. 6. 15–16 Meditace Heartfulness

13. 6. 14–15.30 Shakespeare a divadlo v 16. století, 15.30–17.30 Vyvolávání fotografií

16. 6. 14–17 Moderní vyšívání

17. 6. 14–16 Pletařský klub

19. 6. 15–16.30 Hodně talentu, málo času – cyklus Osudy slavných

20. 6. 10.45–12.45 Míchání bylinných vykuřovacích směsí

24. 6. 14.30–16 Šachový klub pro zkušené i začátečníky, 17.30–19 Přejme píseň dokola

25. 6. 15.30–17 Přírodní zahrady Rakouska

27. 6. 15.30–17.30 Vyvolávání fotografií

Akce jsou zdarma.

Poradenství – zdarma

5. a 19. 6. 10–13 Dobrovolnická poradna

12. a 28. 6. 10–12 Psychologická poradna

Jankovcova 8b, Po–Čt 8.30–17, Pá 8.30–14. Rezervační telefon: 222 264 846, priстав7@elpida.cz.

Projekt Rozvoj vzdělávacího a kulturního centra Přístav 7 je spolufinancován Evropskou unií.

→ www.pristav7.cz

Malujeme pro radost

Nová výstava obrazů a kreseb na chodbách radnice s názvem Malujeme pro radost předvede díla seniorů a lidí s handicapem, kteří navštěvují Kulturně-komunitní centrum ART na Letné v ulici Nad Královskou oborou 55. V centru každý den probíhají výtvarné dílny, kurzy a přednášky. Pořadatelem výstavy je provozovatel centra spolek Altán Art. Vernisáž výstavy proběhne ve středu 5. června od 17.30 hodin a na chodbách 2. patra radnice bude k vidění do 28. června. ●

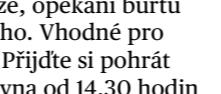
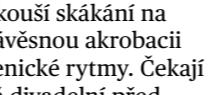
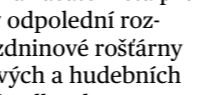
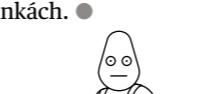
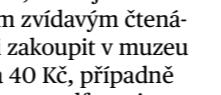
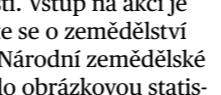
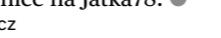
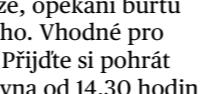
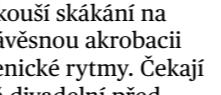
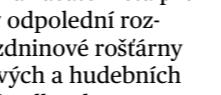
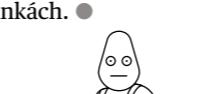
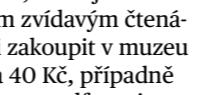
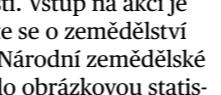
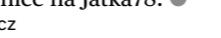
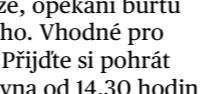
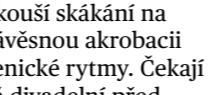
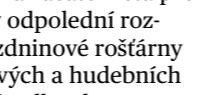
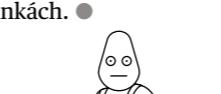
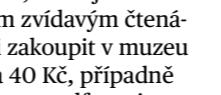
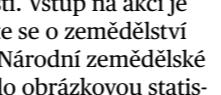
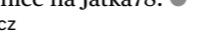
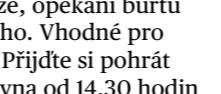
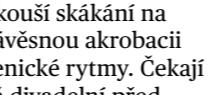
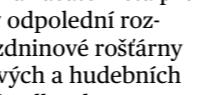
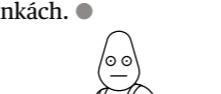
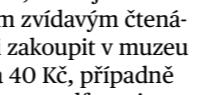
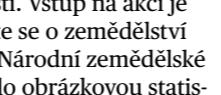
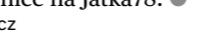
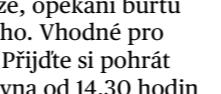
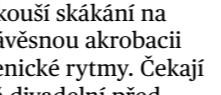
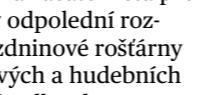
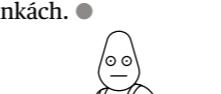
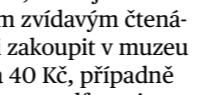
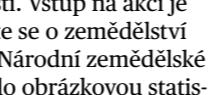
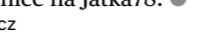
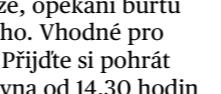
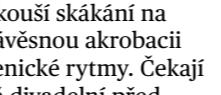
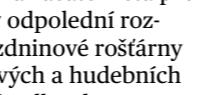
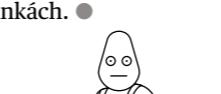
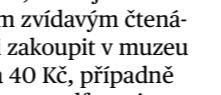
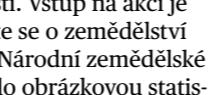
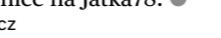
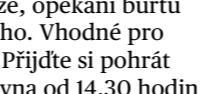
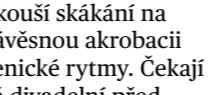
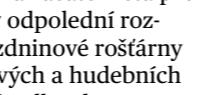
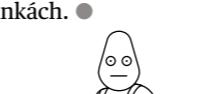
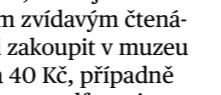
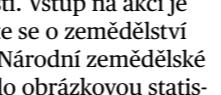
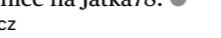
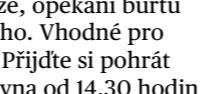
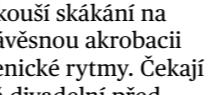
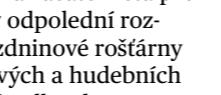
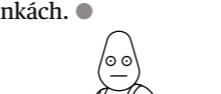
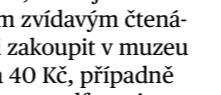
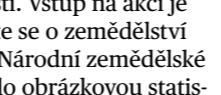
Zemědělský den

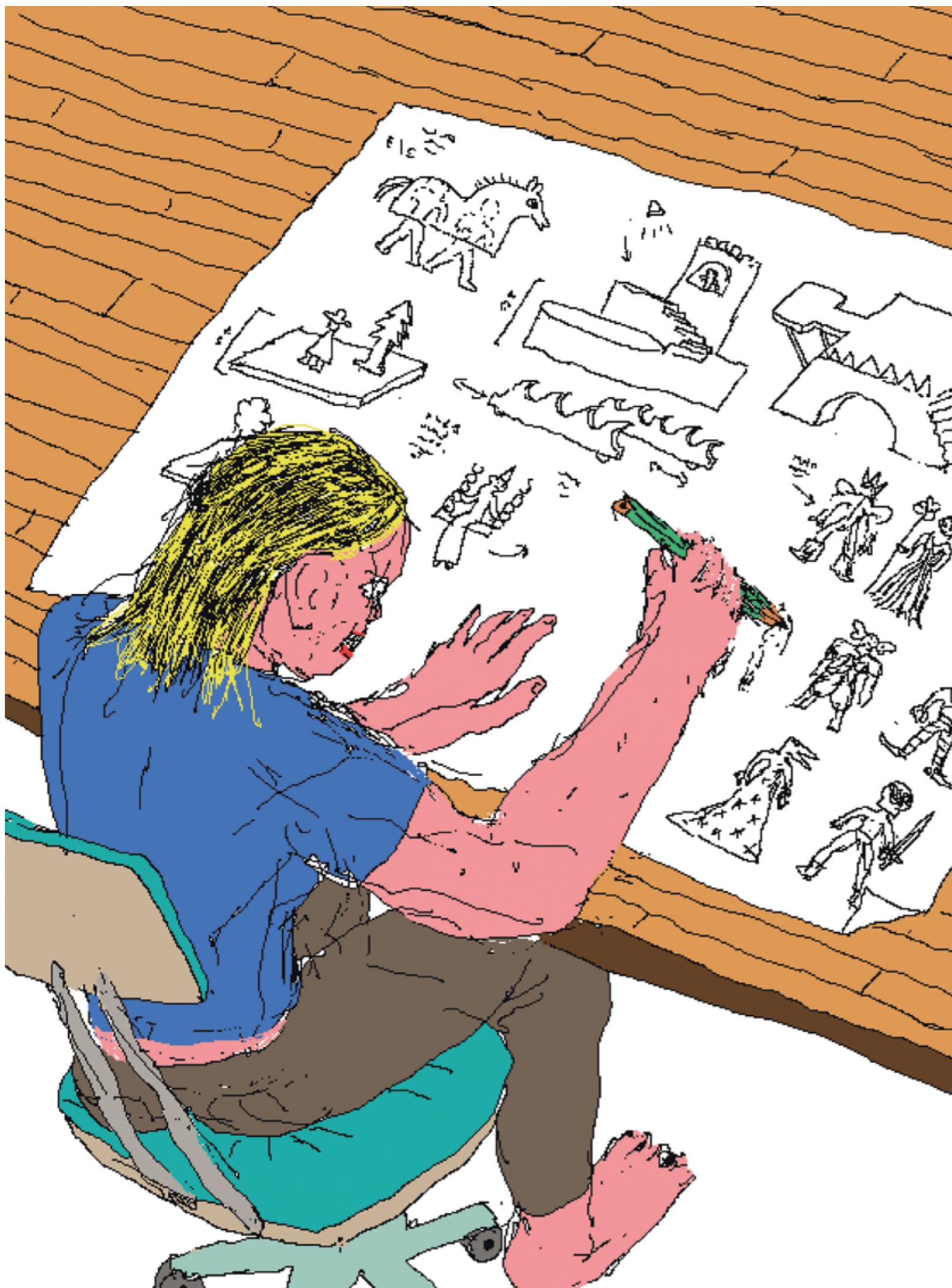
Národní zemědělské muzeum připravilo na pátek 7. června speciální program, který vás provede jednotlivými zemědělskými obory a představí zemědělství a jeho podoby v dobách minulých i v aktuální současnosti. Vstup na akci je zdarma. Chcete se o zemědělství dozvědět víc? Národní zemědělské muzeum vydalo obrázkovou statistiku Zemědělství, která je určena malým i velkým zvídavým čtenářům. Můžete ji zakoupit v muzeu nebo online za 40 Kč, případně si zdarma stáhnout pdf verzi na webových stránkách. ●

Žongléři dětem

Jatka78 si společně s Cirkem La Putyka i letos na začátek léta pro děti připravily odpolední rozvíčku na prázdninové roštarny plné cirkusových a hudebních workshopů, divadla a legrace. Děti si vyzkouší skákání na trampolíně, závěsnou akrobacií či divoké bubenické rytmusy. Čekají na ně také dvě divadelní představení, soutěže, opěkání burčí a mnoho dalšího. Vhodné pro děti od tří let. Přijďte si pohrát v úterý 18. června od 14.30 hodin do Pražské tržnice na Jatka78. ● → www.jatka78.cz

PQ hlásí přistání na Sedmičce

Kdy jste byli naposledy ve francouzském nebo americkém divadle? Už si ani nezpomínáte? Nikdy? Potom se v první půlce června určitě vydejte na Výstaviště. Konat se tu bude čtrnáctý ročník Pražského Quadriennale (PQ), tedy festivalu scénografie ze 79 zemí a setkání světových špiček tohoto divadelního oboru. Vedle toho nejjednoduššího, co přinesly poslední roky na světových scénách, se tu můžete nechat okouzlit fantazijními světy i nejmodernějšími technologiemi ve službách umění, být svědky vystoupení, která se už nikdy nebudou opakovat, nebo se inspirovat kreativním využitím naprosto obyčejných předmětů a materiálů. Bohatý program je připraven také pro děti, studenty, seniory a lidi, kteří si prostě jen chtějí užít letní Prahy. Co tedy bude k vidění?

Tajemný sliz, jehož původ na první pohled nedohádali ani oko zběhlého divadelního profesionála. Vytvořit takovou rekvizitu si předsevzaly scénografská Jana Špalová a kostymní výtvarnice Aneta Grňáková při práci na scéně pro mravenčí národ Attas v rámci české expozice PQ. Ta bude mít letos podobu obrovského adaptacního centra pro čtyři mimozemské kmeny, které před časem požádaly o azyl na planetě Zemi. Tři večery během PQ tato instalace navíc ožije a stovkám diváků nabídne osmihodinový výhled do každodenního života centra a jeho obyvatel. A během nočního představení se mimozemšťanům přihodí i věci nečekané a dramatické.

Složit kompletní příběh tohoto CAMPuQ, jak se táborem i instalace nazývají, ale bude na publiku. Jedná se totiž o takzvané imerzivní divadlo, které kurátor projektu Ivo Kristián Kubák označuje také jako divadlo divácké účasti. „Divák si při něm sám vybírá svou cestu příběhem. Může se i účastnit situací a stát se součástí alternativního světa, který pro něj vytvoříme. Současně je to ale divadlo, v němž není vždy jasné, co se stane, protože není možné se připravit na všechno. A proto se nikdy neodehraje stejný příběh.“

Na projektu, jehož příprava trvala bezmála dva roky, se podílejí čtyři režiséři, devět scénografů a dva architekti, čtyři scenáristé, tři dramaturgové a přes sedmdesát herců ze čtyř divadelních souborů. Režijně celou instalaci, která bude na rozdíl od ostatních expozic PQ umístěna na ostrově Štvánci, zaštiťuje umělecká šéfka Divadla Letí Martina Schleglová, která současně vede činohru Jihočeského divadla v Českých Budějovicích. Sekundovat ji budou režiséři Ivo Kristián Kubák, jenž je zároveň kurátorem scénografické expozice PQ, Petr Hašek a Tomáš Loužný.

Navzdory rozsahu této události, která v historii českého divadla nemá obdobu, se na ni Jana Špalová a Aneta Grňáková víc těší, než aby z ní byly nervózní. Běžně totiž jejich práce sice tvoří gros divadelních představení, nesmí však na sebe strhnout přílišnou pozornost, a je tak (často doslova) v pozadí. Tady dostala mnohem větší prostor. „Claudia Cedó (autorka scénáře o tomto mimozemském kmene – pozn. red.) napsala nejprve hrubý příběh Attas a my jsme potom měly skoro volnou ruku v tom, jak bychom ho zpracovaly. V rané fázi vývoje textů jsme se všichni autoři a scénografové sešli na Štvánci, povídali si o nich a měli možnost ovlivnit uvažování autorů, jak se bude příběh odvíjet dále. Takže scénografie je tady ve hře už od počátku procesu. To se nestavá vždy,“ přibližuje nadšeně Jana Špalová tvůrčí proces CAMPuQ.

Kdo je tady scénograf

Scénografové jsou na plakátech k divadelním představením uvedeni tučným písmem jen málokdy. Přitom nevhodné kulisy nebo nedomyšlené kostýmy mohou celou inscenaci naprostě pohřbit. Jaká je tedy dnes role scénografů a co jejich práce obnáší?

Podle umělecké ředitelky Pražského Quadriennale Markety Fantové, která je sama mezinárodně úspěšná scénografka, musí tato profese umět přetvořit v podstatě jakýkoli prostor v divadelní prostředí, jež pak zapůsobí na vizuální i emocionální vnímání diváka v souladu s celkovým záměrem daného představení. Tento úkol se během dlouhé divadelní historie v podstatě neměnil. Co je však charakteristické pro dnešní dobu, jsou jednak rozmanité prostory, s nimiž scénograf musí pracovat, a jednak technologický pokrok, který do oboru rychle proniká. Scénografové tak již musejí

mít alespoň povědomí o možnostech různých technologií a spolupracovat se spřízněnými obory, jako je světelny a zvukový design nebo videomapping.

„Technologie nebo speciální projekce ale nikdy nebude těžistěm divadelního představení. Je třeba o ní přemýšlet v širším kontextu žádaného dramatického tvaru,“ upozorňuje před Vilou Štvancí Jana Špalová. Její spolupracovnice Aneta Grňáková zase podotýká, že každý scénograf si buduje svoji databanku vjemů a materiálů, do níž musí ve vhodné chvíli sáhnout, aby v divákovi vyvolal kýzený dojem či náladu.

Obě mladé tvůrky v tomto ohledu hodnotí Pražské Quadriennale jako jedinečnou a skvěle dostupnou přehlídku nejnovejších postupů a technologií, jakožto i bezednou studniči kreativity a inspirace. „Člověku to vlije čerstvou krev do žil. Máme možnost vidět práci jiných kolegů, což je impulz k tomu, abychom v té svojí neustávaly,“ říká kostýmní výtvarnice Grňáková.

Demotivace nebo vyhoření totíž může lehce potkat i scénografa. V Česku navíc třeba z rize existenčních důvodů – obor je, podobně jako celé divadelnictví, podfinancován. Jana Špalová se ale na tento rys českého divadla dívá pozitivně: napjatý rozpočet aspoň scénografa nutí jít jen po podstatě věci a vyvarovat se přílišné dekorativnosti, která ve výsledné inscenaci vytvoří de facto jen vizuální smog. Málo peněz divadelníkům podle ní také vynahrazuje neutuchající, ba rostoucí, diváký zájem a množství divadel a představení, která tu ročně vznikají.

Centrum na Výstavišti

Třináctý ročník PQ (2015) se konal na různých místech historického centra Prahy. Různorodost jednotlivých lokací a historických paláců však nenabídlá ústřední prostor, kde by se po výstavách, přednáškách a workshopech mohli všichni setkávat a dálé o scénografii a současném divadle debatovat. „To je vlastně pro PQ velice důležité, důležitější než to, co je na Quadriennale vidět,“ vysvětluje současná umělecká ředitelka Markéta Fantová.

Že by se čtrnáctý ročník konal na Výstavišti, zpočátku nepředpokládala. Když ovšem před více než třemi lety začala se svým týmem hledat prostory pro další PQ, ukázalo se, že je velký problém uzavřít smlouvu pro akci těchto

rozměrů na tak dlouho dopředu. „Výstaviště jsme říkali hřbitov výstavní architektury, protože nám připadal jako hrozný slepenec,“ vzpomíná Markéta Fantová. „V jednu chvíli nám to ale vlastně přišlo pro scénografii příhodné a rozhodli jsme se tento polooodumřelý, ale zajímavý prostor oživit.“ Dalšími faktory hovořícími pro byla dobrá dostupnost hromadnou dopravou, blízkost Stromovky a v neposlední řadě kulturní podhoubí Prahy 7, sjednocené pod oficiální značkou Art District.

Před čtyřmi lety totíž postrádaný centrální prostor k setkávání a diskuzím tedy letos vznikne v prostorách Křížkovy fontány, kde bude PQ také slavnostně zahájeno. Najdete tu zónu s kvalitním občerstvením a odpočinkovou lounge s ambientní hudbou. V přilehlém pavilonu je umístěna sekce PQ dětem. V šesti boxech propojených tunely vznikl labyrint se zastávkami vytvořenými různými umělci. Přichystán je animátorský kurz pod vedením lektorky z Aeroškoly a workshopy s hlavní hvězdou letošního PQ, britskou grafičkou Olivii Lomenech Gillovou, která ilustruje knihy J. K. Rowlingové. Speciální program nabízí PQ i pro školní třídy a jiné skupiny dětí nebo mládeže.

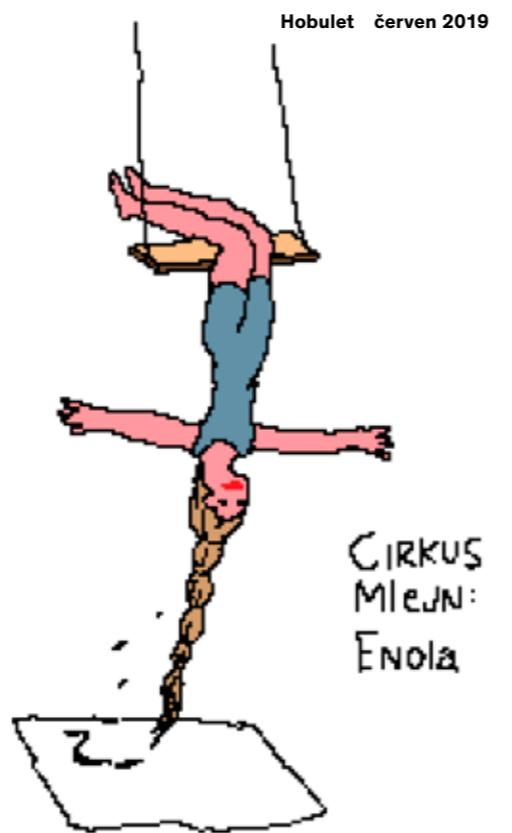
V dalším pavilonu u Křížkovy fontány se budou každý den konat PQ Talks o současné scénografii, jejích trendech a její budoucnosti. Světové hvězdy oboru, jakožto zmiňovanou Olivii Lomenech Gillovou nebo italského režiséra a scénografa Stefana Podu, letos dále doplní výrazné zastoupení osobností německého designu a scénografie. Na programu jsou také teoretické a historické přednášky a odborné diskuse.

V nedalekém Lapidáriu je potom připravena výstava Fragmenty, která představuje legendy světové scénografie prostřednictvím jediného objektu ze souboru všech, které daný autor vytvořil. Jedná se v podstatě o informačně napěchovanou vzpomínku: objekt nese příběh svého tvůrce, daného divadelního představení a společensko-politické atmosféry, v níž se odehrálo. Vzpomínky a paměť, respektive reflexe, jsou totíž pro fungování jevištního výtvarnické klíčové. „Scénografie probíhá v cyklickém procesu. Cíl na zážitek a emocionálně, ale důležité je jejich kolektivní prožívání. To nás odlišuje od ostatních oborů

PROGRAM A VSTUPENKY

Pražské Quadriennale se koná ve dnech 6.–16. 6. 2019 na Výstavišti a ostrově Štvancí. Kompletní program najdete na stránkách pq.cz. Program na míru, včetně rezervace míst na akcích PQ, nákupu vstupenek a ubytování si pak návštěvníci mohou vytvořit pomocí platformy my.pq.cz.

Vstupné: jednodenní vstupenka na všechny výstavy stojí 350 Kč, snížené vstupné 150 Kč platí pro studenty a rodiče doprovázející děti. Děti do 15 let, senioři nad 65 let a návštěvníci ZTP mají vstup zdarma. I oni si však musejí na pokladně vyzvednout vstupenku opravňující je ke vstupu do areálu na všechny výstavy. Možné je též pořídit si jedno- či vícedenní akreditaci. Kromě výstav se díky ní může návštěvník zúčastnit i přednášek a diskuzí PQ Talks nebo performancí v rámci PQ Studio: Festival. Jednodenní akreditace stojí v předprodeji 475 Kč a 550 Kč na místě, třídení 1000/1200 Kč, plná akreditace 2400/2900 Kč. Studenti mohou využít studentské akreditace za snížené ceny. Více na <http://www.pq.cz/cs/2019/02/20/akreditace/>.

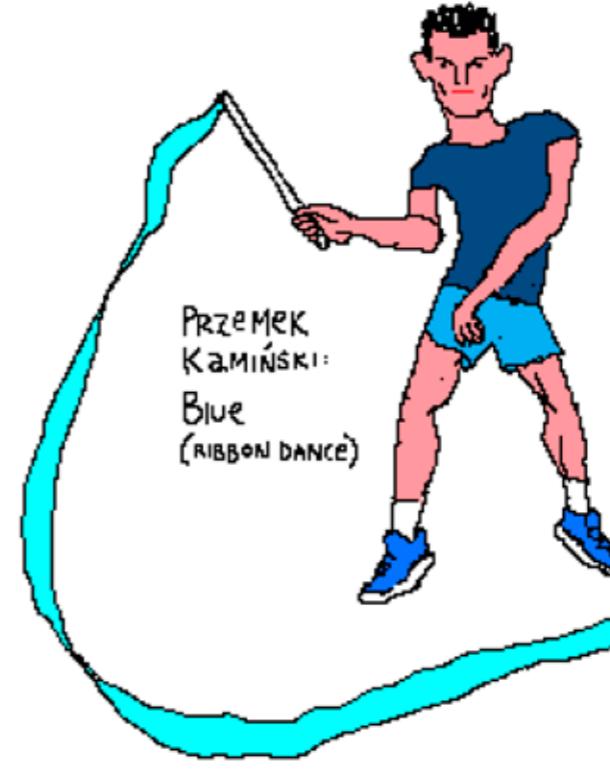
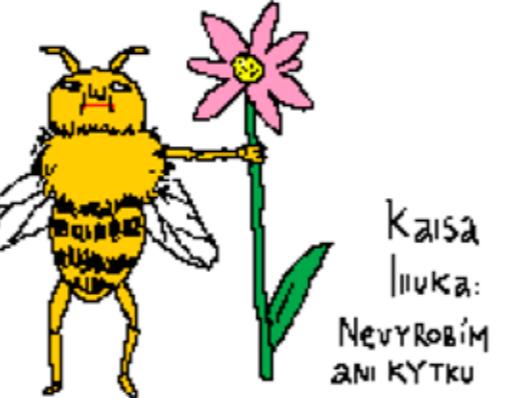

vizuálního umění,“ říká Markéta Fantová. „Nápad (Imaginace) se musí přetavit (Proměny) do něčeho konkrétního, a to musí proběhnout před diváky. Jinak to, co děláme, nebude existovat. Pak vznikne nějaká kolektivní paměť (Reflexe) a ta nastartuje další cyklický proces,“ vysvětluje Fantová a odhaluje tím původ letošních tří tematických okruhů přehlídky.

S pamětí souvisí i silnější zaměření na seniory, pro které má PQ letos vstup zdarma. Snažou organizátory je nejen nabídnout jim vhled do dnešních možností scénografie, ale také si od nich vyslechnout vzpomínky na divadlo v dobách jejich mládí a názory na změny, které se od té doby v českém divadelníctví udaly.

Naopak nejmodernější podobu scénografie mohou diváci spatřit v Malé sportovní hale. Interaktivní a experimentální projekt 36Q° s instalací Blue Hour a projekty Light a Sound Spot kombinuje technologie s uměním a vybízí k diskuzi o jejich dalších možných spojeních.

Náměstí před Průmyslovým palácem potom ovládnou performeré v rámci choreografického projektu Formace, který reaguje na možnosti a zálužnosti umění v městském veřejném prostoru. Na prostředí, v němž se divadelní počin odehrává, se také zaměřuje sekce Site-specific festival. Ta obsadí architektonicky nesourodá prostranství a zákonití kolem Průmyslového paláce a přilehlou Stromovku.

Součástí těchto performancí šířících na míru konkrétnímu prostoru je i projekt Emergence, v němž scénografové reagují na politicko-kulturní podmínky různých evropských oblastí. „Smyslem je oživit paměť evropských míst, která není úplně pohodlná,“ doplňuje Markéta Fantová a uvádí konkrétní příklad: doněcké centrum moderního umění Izolacija (Izolace), které se muselo kvůli válce na Donbasu přesunout do Kyjeva.

Srdce přehlídky

Tradiční jádro Pražského Quadriennale tvoří tři soutěžní sekce: Výstava divadelní architektury a prostoru, Studentská výstava a Výstava zemí a regionů. Všechny se soustředí v Průmyslovém paláci.

Ústroj „prkna, která znamenají svět“ tu získává i doslovný význam. Návštěvníci totíž mají možnost seznámit se s realizovanými scénickými návrhy z více než sedmdesáti zemí – od Francie a skandinávských zemí přes Afriku, Čínu a Tchaj-wan až třeba po Trinidad a Tobago. Každá země dostala volnou ruku, jak představit to nejjednávější, co se v jejích divadlech za poslední léta událo, a ukázat směr, jímž se tamní divadelníctví ubírá. Ve výsledku to znamená, že u některých stánků uvidíte spíše tradiční počiny jevištního výtvarnického zájmu, zatímco jiné budou vyžadovat interakci a pohrají si s vaši fantazí. To vše v kulisách více či méně exotických kultur.

Výstava divadelní architektury a prostoru je pojata formou dialogu tvůrce a uživatele daného divadelního prostoru na ploše čtyřminutového filmu. Mezi nejjednávější prostory vybrala mezinárodní porota z téměř padesátky přihlášených i holešovické Centrum současného umění DOX.

Studentská výstava spadá spíše do tematického okruhu Imaginace – vystavované návrhy totíž nemusely být realizovány. „Nápady jsou tu velice pestré a některé diváka za zážitek přivezou,“ slibuje poněkud tajuplně Markéta Fantová.

Tím se dostáváme zpět k české expozici letošního PQ zmíněné v úvodu tohoto článku.

ČESKÁ EXPOZICE: CAMPO

Fantazijsní adaptační tábor pro čtyři kmény mimozemšťanů, které na planetě Zemi požádaly o azyl. Přes den „běžná“ výstava a po tři večery (6., 8. a 10. června) také sedmihodinová imerzivní inscenace pro dospělé. Tak bude letos vypadat česká expozice v rámci Pražského Quadriennale. Odborná porota vybrala v konkuru tento projekt jako ukázkou současného českého nezávislého a imerzivního divadla, které se v poslední době těší velkému zájmu diváků.

CAMPO, jak se instalace a inscenace nazývají, nazkoušely čtyři divadelní soubory: Divadlo Letí, Tygr v tísni a činohra a Malé divadlo Jihočeského divadla v Českých Budějovicích. Autory scénáře jsou David Košťák, Marie Nováková a Katalánci Claudia Cedó a Juan Yagó oslovení v rámci evropské scénáristické sítě Fabulamundi. Playwriting Europe. Více o expozici a vstupenkách na představení na www.campq.cz.

KDE SE VZALO PQ

Pražské Quadriennale scénografie a divadelní prostor vzniklo v roce 1967. Jeho zrodu předcházela úspěšná výstava v rámci československé výpravy na bienále v brazilském São Paulu, která připomněla významné počiny českého a slovenského scénického výtvarnictví v letech 1914–1959. Autorem výstavy byl František Tröster, zakladatel katedry scénického výtvarnictví na pražské DAMU a dědeček současné ředitelky PQ Markety Fantové.

Cílem PQ bylo a je shromáždit to nejlepší z divadelního designu, scénografie a divadelní architektury a představit dění v tomto oboru profesionálům, studentům i laické veřejnosti. Neméně důležitým cílem PQ je umožnit mezinárodní divadelní komunitě setkat se, spoletě diskutovat a navzájem se inspirovat a ovlivňovat.

První ročník PQ se konal v Bruselském pavilonu převezeném z Expo 58 na Výstaviště (tedy Park kultury a oddechu Julia Fučíka). Zúčastnila se ho dvacítka zemí. Založena zde byla i hlavní cena festivalu Zlatá trička, kterou napopravě získala Francie. Ta dříve významné scénografie významně udávala tón; ostatně francouzština byla i hlavním dorozumívacím jazykem prvních ročníků Pražského Quadriennale.

Na Výstavišti se konaly i další ročníky PQ, v roce 1991 se přehlídku přesunula do Paláce kultury. Poté se opět vrátila do Prahy 7. Další stěhování zažila v roce 2015, kdy byla rozprostřena do různých míst historického centra Prahy. Kde se bude konat patrně ročník (2023), organizátoři zatím nevěděj. Připouštějí variantu střídání: tedy jeden ročník koncentrovaný na Výstavišti, další rozkročený mezi více objektů a prostor ve vnitřní Praze.

PQ PRO SENIORY

PQ společně s platformou Máš umělecké střevo (MUS) a radnicí Prahy 7 připravilo komentované prohlídky pro seniory. Jedná se o kurátoršký výběr z výstavy zemí a regionů. Studentské výstavy či výstavy Fragmenty, ale i z živých akcí, jako jsou Site specific festival nebo choreografické Formace. Zájemci o nové technologie mohou navštívit i audiovizuální instalaci 360°.

Devadesátiminutové prohlídky v areálu Výstaviště Praha Holešovice pod vedením odborného lektora jsou pro seniory 65+ zdarma, jejich kapacita je 20 osob. Nutná rezervace na tel.: 224 809 102 nebo emailu: info@pq.cz. Termíny: 10. 6., 11. 6., 12. 6., 13. 6. od 10 hod.

Lidi, nemnožte se!

V dětství byl členem astronomické společnosti, v dospělosti organizoval výpravy na Saharu a coby ochránce přírody procestoval svět. Vystudovaný chemik Jiří Haleš se zasloužil o vyhlášení několika chráněných oblastí na Slovensku a v Chorvatsku. Prolezl řadu jeskyní, účastnil se speleologických konferencí, zmapoval osmnáct do té doby neznámých propastí na Slovensku. Je velkým milovníkem přírody, ale jeho největší láskou jsou hadi. Napsal o nich řadu publikací a článků, je jejich chovatelem, obdivovatelem a především advokátem, který se snaží o zlepšení hadí reputace mezi lidmi. Pokud tedy náhodou nepatříte mezi fandy těchto zvírátek, možná že Jiřího vášeň a tenhle rozhovor váš postoj alespoň trochu pozmění.

Text – Klára Janicki. Foto – Václav Jirásek

Kde se u vás vzala láska k přírodě a plazům?

Můj dědeček byl ředitelem městanské školy v Blatné a já tam jezdil na prázdniny. Jednou mě vzal na kraj lesa, kde jsem čapnul ještěrku a utrhli jí očásek. Přišlo mi to tehdy hrozně líto. Stejně jako mi bylo a je líto, jak lidí zeměna plazům ublížují. Tehdy ve mně vzniklo rozhodnutí, že bych se měl těchto krásných zvířátek zastat a lidi poučit. A tak jsem se věnoval hadům a na své okolí možná působil jako dost zvrhlé dítě, které by se snad mělo léčit, kdežto já jsem lidem říkal, že to oni jsou nemocní...

Takže jste jako malý kluk chytal hady a nosil si je domů?

Tenkrát se v Blatné daly nachytat jen užovky obojkové, nicméně jsem se jich nemohl nabažit... Takže ano, přivezl jsem si je domů a v Praze je pak pěstoval. Svou první zmiji jsem chytil na Benecku, taky jako malý kluk. Tehdy jsem věděl, že se dá vzít za očásek a zvednout.

V jedné scéně slavného filmu Na samotě u lesa loví zmiji tak, že na ni házejí propocenou košíli. Dá se něco takového použít?

Tenhle způsob lovů je nesmysl. Zmije se chytá za ocas a zdvihne se. Sama se totiž do ruky nezvedne a tím pádem ani nemůže kousnout. To dokážou jen někteří svalnatí hadi, zmije nikoliv, ale laik by to stejně neměl dělat. Já jsem na to přišel jako gymnaziista na brigádě v Harrachově, kde bylo zmijí spoustu. Také jsem přišel na to, že zmije kouše opravdu jen tehdy, když musí. Hadi zkrátka jedem neplýtvají. Ona to taky není nic moc obrana - jed neúčinkuje hned, takže ten člověk, kterého kousla, ji stejně může zamordovat... Když ji pak necháte párkrt kousnout do rukavice nebo peněženky a zvykne si na běžnou manipulaci, pak ji můžete nosit třeba po kapsách nebo pod košíli.

Opravdu?

Ano, pak jsem je samozřejmě nosil do tanečních a vybíral jsem si partnerky podle toho, jak se zachovají, když na ně z kapsičky vykoukne zmijíčka.

To by mě zajímalo, jak jste byl úspěšný.

Ale jo, nebyly všechny jako vy... naopak. Ani si kolikrát neuvědomovaly, že je to jedovatý... (smích)

Jak se pozná zmije bezpečně?

Bezpečně prakticky jen podle očí, protože má štěrbinovou zorničku jako kočka, jinak jsou natolik rozmanité svým zbarvením, že žádný takový jasný znak se říct nedá. Většinou má klikatý tmavý hřebenitý pruh, pokud tedy není celá černá, což je běžné ve vyšších horských polohách.

Odkud se podle vás strach z hadů bere?

Se serpentofobií se lidé v naprosté většině případů nerodí, ale získají ji v dětství napodobněm dospělých. Dnešní městské děti už touží „chorobou“ prakticky netrpí a hady povážují za zvířátka jako každá jiná. Je zajímavé, že objektivní vztah k hadům v Evropě ubývá od severozápadu k jihovýchodu, i Slovensko bylo oproti Česku o dvacet let pozadu a ještě hůře je tomu dnes na Balkáně.

Kolik lidí jste už vylečil?

Ale jo, celkem dost, s dětmi to jde snáz, ale někteří dospělí jsou težké případy. Často na své fobii přímo lpí jako na nedílné součásti své osobnosti. Účinnější než přednášky je pak živá ukázka, na které se pacient může postupně přesvědčit, že to není slizké, studené, do všeho to nekouše a tak dále. Pak už většinou není schopen vysvětlit, co mu vadí, a nakonec si hádečka nechá zalézt do rukávu. Trvá to průměrně asi půl hodiny.

Jak se na vaše netradiční hobby tvářila vaše rodina?

To víte, výchova rodičů jest velice obtížná záležitost. O otce jsem přišel relativně brzy a pak žil jen s matkou. Nejprve jsem měl jen užovku, před kterou matka prchala na pět metrů, pak se vzdálenost postupně zkracovala a nakonec nám už užovka běhalá volně po bytě. Přechod od užovky ke zmiji, to byl zase úkol, takže bez pozvolné výchovy se to neobešlo. (smích)

Přes tuhle vášeň pro přírodu jste nakonec vystudoval chemii...

Neměl jsem pocit, že bych těm zvířátkům měl ublížovat, pitvat je a podobně. Když jsem viděl, co s nimi dělají ti studenti - to není ono, chci je mít rád a ne jim ublížovat.

Přitom nedávno had ublížil vám...

To víte, jednou za dvacet let se něco přihodilo... (smích) Bylo to takové nedorozumění se zmijí růžkatou. Strčil jsem ruku do terária a ona si myslela, že je to myš, tak na mě rovnou vypadala a rafla mě. Tepřve až když mě popadla, zjistila, že myš nejsem, ale to už bylo pozdě.

Zmije růžkatá je ale druh, který se v ČR ani nevyskytuje.

Ano, ta se vyskytuje na Balkáně a v Evropě jde o nejjedovatějšího hada.

Takže jste věděl, že jde do tuhého.

Ona už mě kousla asi třikrát, ale protože už jsem starší a nejsem, co jsem býval, tak to se mnou praštilo víc než obvykle. Přešel jsem z kuchyně do pokoje, sedl si do křesla a zvadl. Byl tady u mě tou dobou zrovna čtrnáctiletý Peter Čisárik ze Slovenska, takový můj následník trůnu - strašně šikovné dítě nejen na zmije, a ten mi zavolal sanitku.

Tak to nebylo vaše první kousnutí?

Samozřejmě, že ne. Kupodivu mě vždycky kousli jenom evropskí hadi, naše zmije obecná a růžkatá. Ale ono takové hadí ušknutí jest koření života - kolikrát jste ušknutá, tolíkrt

jste člověkem, takže máte co dohánět! (smích) No a potom ta radost, když to přejízete, ta je k nezaplacení. Život se zdá pořád stejný, než si uvědomíte, jak vzácné je, že jste na světě, a jak je ten život vlastně krásný. Na druhou stranu si říkám, že už jsem na tom světě docela dlouho, a připadal mi, že by to byl důstojný odchod.

Jak by se měl člověk zachovat, když ho náhodou uštkne had?

Rozhodně by neměl panikařit. Měl by počítat s tím, že mu to oteče - otok se šíří asi 15 cm za hodinu. Taky mu bude asi všešlik mizerné, možná se i pozvrať. Určitě není dobré být na sluníčku, v horku, ani pít alkohol, tím se totiž šíření jedu po těle jen podpoří. Normální zdravý dospělý člověk by to ale měl bez problémů přežít. Samozřejmě pokud není alergik, lidi dnes umrout i na včeličku. Jiná situace je taky v případě uštnutí dítěte.

S dětmi pracujete pravidelně, musel jste to někdy řešit?

Nastěstí ne. Tuhle zmiji růžkatou jsme měli i na akci ke Dni Země s různými jinými zvířátky. Kdo si ji chtěl pochovat, musel složit 100 Kč kauci, která propadne, když ho nekusne, a ona opravdu nikoho neokusá. Podobně jako naše kraja mřížkovaná, ta je v teráriu nevlá a může i rafnout, ostatně říkáme jí Raflézie podle jedné smrduté květinky v tropech, ale na zahradě si s ní dětičky v klidu hrají...

Raflézie - to je pěkné jméno, jak říkáte jiným hadům?

Máme hroznýše, kterému říkáme děsný císařský. Inspiroval nás Ch. Morgenstern svými Šibeničními písňemi, kde zvířatům vymyslel nové názvy a skvěle to přeložil Josef Hiršal - třeba sýkora koňadra se změnila na sýdřen koprsá, z levhartu udělal náhradou tygra za lva tygrharta a tak dále.

À propos, jak si děti s tou Raflézií hrají?

Všelijak si ji dávají kolem krku a zkouší, jestli je zaškrť, nebo ne. (smích) Už má čtyři metry a dvacet kilogramů, dorůst může až osm metrů a vážit může až 160 kilogramů.

To už byste ji asi neunesl...

No, ono uněst už tu čtyřmetrovou je občas náročné, když s ní jezdíme na Balkán...

Vy s ní jezdíte na výlety?

Ano, občas beru i hroznýše, kdo by se tu o ně staral. Od ministerstva životního prostředí mám certifikát, že jsou to moji domácí mazlíci. Naše krajetka se už koupala na Jadránu, v Ochridském jezeře, v Prespanském jezeře...

Jak to děláte, to je máte na vodítku?

Hroznýš má tu vlastnost, že když s ním odjedete na člunu a hodíte ho do vody, tak on odplave po hladině na břeh. Kraja jde pod vodu, po dně a od břehu pryč. Vždycky musíme být alespoň dva.

Měl jste nějakého hada extra rád?

Odkaziva miluju lékařské hady Aeskulapovy, miláček mých univerzitních let byl pleskobec mokasinový a vodní, k mým oblíbenecům patřil taky saharský čertík - zmije rohatá.

Taky jsem měl chřestýše, který když jsem přišel domů, vrtěl ocáskem, přitom to byl jediný had, kterého jsem neměl ochočeného.

Jak to?

Jeden můj kamarád emigroval v roce 1968 do Arizonu. Když se vracel do Prahy, ptal se, co mi má přivézt. Chřestýš byla jasná volba, jenž mláďátko nesehnal a přivezl mi obrovskou obluďu. Aby se ale had na letišti neprozradil chřestěním, olepil mu chřestidlo leukoplasti, kterou jsem mu pak doma musel sundat. Had se na mě namíchnul a už mi to nikdy neodpustil, s ním jsem musel být opatrný.

Potřebuje člověk k chovu hadů nějaké povolení?

Dokud nepřejde člověk k maléru, tak si ho nikdo nevímá a má pokoj. Od té doby, co mě loni kousla zmije, na mě dorážejí veterináři a chtějí povolení, které jsem prý měl mít, tak jsem musel zaplatit 500 korun pokutu.

Mazlite se se svými hadími miláčky?

Oni se spíš mazlí se mnou. Jednou, když jsem se vracel ze Slovenska, to krajetka tak přeháněla, že mi prolezla volantem, a než jsem ji stihl vrátit zpátky, tak zabrala, až jsme o svodidle urazili zpětné zrcátko... (smích)

Mají hadi nějakou vlastnost, která by nás mohla inspirovat?

Jsou strašně šikovní, umějí chodit a plavat, aniž by měli nohy, šplhat i poletovat, a jsou krásní. Nemají totiž žádné zohavující výrůstky jako uši, ruce...

Jsou to samotáři?

V páru moc často nežijí, ale v Olšových Vrtech jsem několikrát za sebou přistihl páreček zmíjíček, které tam spolu bydlely, několik let žily spolu a byly si zřejmě i věrné.

Za hady a jinými zvířaty jste pravidelně vyrázel i za hranice. Jak jste se vlastně dostal do pouště?

Převlékl jsem se za ochránce přírody pod vlajkou Českého svazu ochránců přírody a krajiny a využil jsem toho, že jsme tehdy měli nějakou spolupráci s Alžírskem. Všichni nás tam vitali, protože se osvobodili od Francouzů pomocí našich zbraní, a tak jsme prolezli Saharu. Výsledkem bylo několik návrhů na chráněná území, taky knihy a výstava pro Alžírany - s názvem Poznej a chraň. Tu jsme tehdy uspořádali na radnici města Alžíru. Původně tam naše velvyslanectví chtělo usporádat výstavu 30 let socialistického Československa, ale s tím je vyhnali...

Kolik těch filmů jste spotřeboval?

Aši dvacet, no hrůza. Nakonec jsem nasadil prošly černobílý film a ono to tam bylo... (smích)

do Ekvádoru a taky na Galapágy, kde jsem pracoval na výchovném letáku pro kolonisty, kteří tam přijíždějí z kontinentu a neváží si místní vzácné faunu a flóru. Taky jsem byl v Indonésii, kde jsem se potápel a shromáždil materiál pro podmořské video na téma korálový útes.

Do Alžírska jste stihl jet celkem šestkrát, přivezl jste si nějaký suvenýr?

Poprvé jsme tam byly celkem 33 dní, najezdili 4000 km a přivezli si spoustu zvířátek, která tady nikdy nikdo neviděl - scinky, acanthodactyls, rohaté zmije, jen varana jste tehdby nestihli...

Později jste si odtud přivezl i fenka berberského a úspěšně je množil...

Ano, přivezl jsem si páreček. Dvakrát se to nepovedlo, tehdby se to nedářilo ani v zoo, oni totiž potřebují naprostý klid... S matkou jsme se vystěhovali z kuchyně, u okna jsme jim udělali doupe a skoro týden jsme tam nevkrocili. Asi po čtrnácti dnech už samička snesla, že se jí někdo plete do rodiny. Mám i jejich pěknou fotku, na kterou jsem do kuchyně přivezl pravý pouštní písek, kterého mám metrák v Ďáblicích, dozadu jsem dal modré pozadí jako oblohu, házel jsem jim tam moučné červy - a fotil.

Na jiném svém snímku jste zachytily kobru, jak vystřeluje jed.

Ano, ta fotka vyšla jako titulka časopisu Vesmír. Ale trvalo to, než se to povedlo.

Vždycky když mi přišla návštěva, šla jí k teráriu dráždit, samozřejmě splexisklem přes obličej. Já vzal foták a lovil. Tehdy jsem používal formát filmu 6 × 6, ale než jsem ten Pentacon six zmáčkl, tak už bylo dřívno po výstřelu, takže jsem to musel zmáčknout dřív, to ale zase člověk neodhadl. Nebudete tomu věřit, ale trvalo mi to pět let.

Je něco, po čem jste toužil a zatím se vám to nesplnilo?

Ale já jsem se vždycky snažil, aby se mi to splnilo. (smích) Takže jsem byl i na těch Galapágách a viděl komodské varánky. Jediné, co jsem v životě ještě neviděl, je osmimetrová kraja v přírodě. Když jsem v Pražské zoologické zahradě došel k horšimu - tam, kde byla rajská příroda, stojí hotel, na korálový útes hází dynamitové patrony s kyanidem, po dně vlečou sítě...

V Jugoslávii, kam jsem rád jezdíval, bylo tehdby tolik ještěrek a hádečků... Dneska je to podél pobřeží mrtvé. Rajská místa jsou zastavěná nebo v soukromém vlastnictví.

V Praze 8 provozujete ekocentrum zaměřené na děti. Co všechno tam máte k vidění?

Ano, mám radost, že děti nám stále přibývají, momentálně zde fungují tři oddíly různých věkových kategorií. Máme tam varánka, agamky, dvě krajty mřížkované, s nimi bydlí hroznýš, pak dvě krajty tmavé, z nichž jedna je spíš do světla a ta druhá je vysloveně albin. Pak tam máme užovku stromovou, kterou mají ve znaku lékaři a na stromech nežije, pak taky korálovky nebo užovku levhartí a tenkoocasou a také skákajícího pagekona Rhacodactylus ciliatus.

Máte nějaké hady doma?

Samozřejmě, momentálně jich tu mám asi sedm.

Je nějaký had, kterého jste neměl?

V Indonésii jsem zatoužil po létacím hadovi, nakonec jsem ho kupil od nějakého showmana, co tam na ulici dělal produkci pro turisty. Když jsem ho přivezl sem, sněděl ještě žabku a pak umřel, s tím jsem si moc radost neudělal...

Jak dlouho vlastně takový had žije?

Těžko odhadnout, jak který - některý trináct, některý i třicet let, někdy více, přijde na had. (smích)

Co s ním děláte, když umře?

To je různé. Jednoho hada jsem například věnoval zájemci, který si chtěl vypreparovat kostřičku.

Kde zvířata sháníte?

Když v Kostarice jsem upytlačil baziliška, a ten můj chřestýš mi ho zakousl, tak jsem si řekl, že už z přírody nic nechci. Za mého mládí toho bylo tolik, že nebyla škoda si něco upytlačit, dnes je to všechno tak vzácné, že je naprostý hřich si něco z přírody odněst. Na Výstavišti kousek od bazénu bývají pravidelné burzy, tam se dá sehnat všechno možné.

Na Sedmičce žijete celý život, jak vnímáte její vývoj?

Moc pozitivně ne. Třeba přímo naproti mému domu postavila novostavbu, která mi zastínila výhled. Viděl jsem od Bulovky až na koně se Žižkou. Ke všemu mi ty neony svítí v noci do oken, no hrůza hrůzoucí. Tady v těch kanálech Vltavy plavaly ondatry, to je všechno zasypaný, když tu byla čtyři říční ramena, v přístavu pluly lodě, no opravdová nádhera. Když jsem byl malý, stáčilo mi dívat se jen z okna.

Jsou v okolí Sedmičky nějaké hadí lokality?

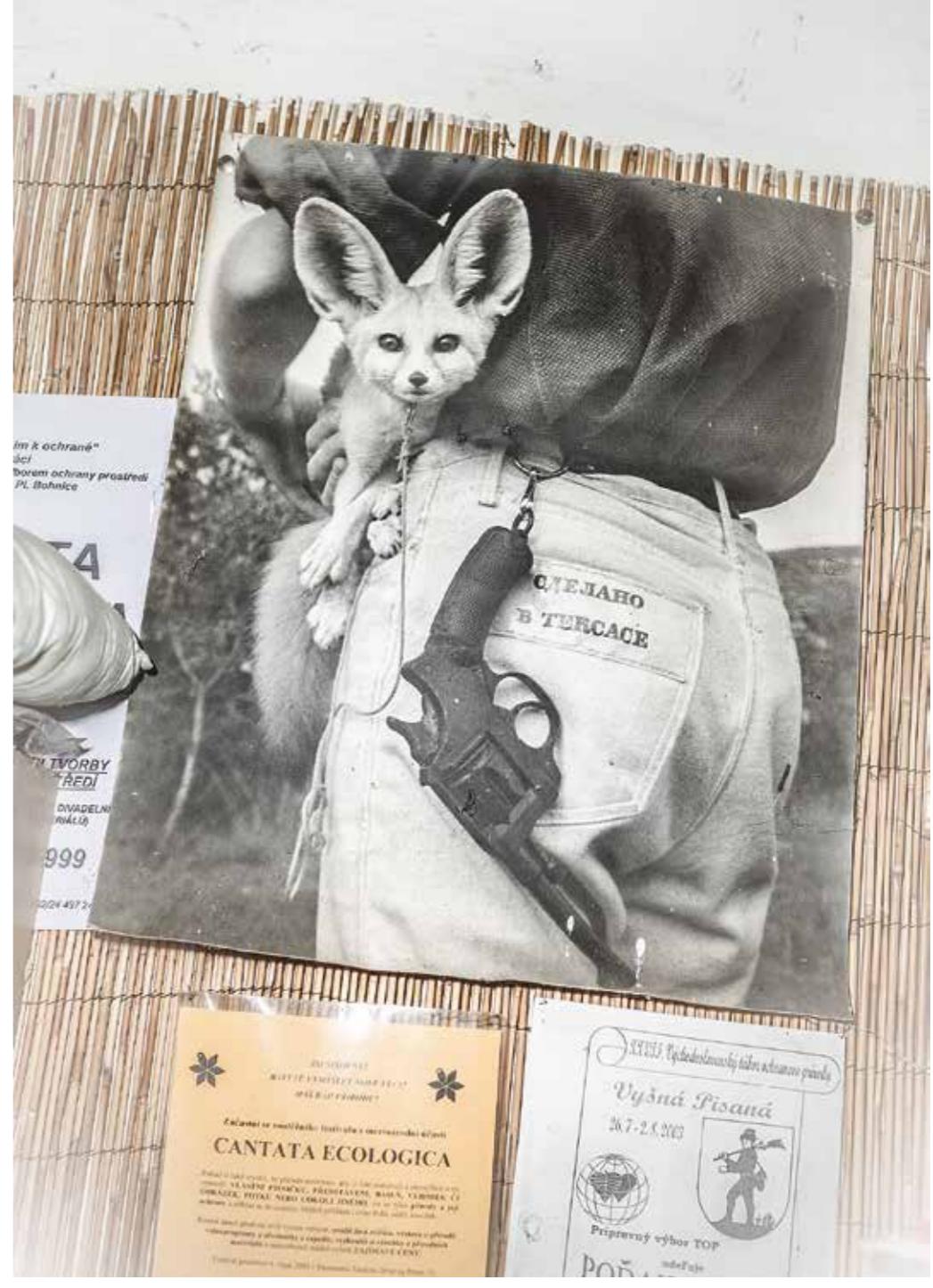
Ale jo, u zoo jsou třeba užovky podplamaté. V Povltaví najdete i užovky obojkové, které jsou dlouhé i přes metr. Problém je s tou cyklostezkou, protože hadi se potřebují vyslunít, a tak se stahují na černý asfalt. Podobně je to v Šárce se slepýsi, s cyklisty je zkrátka potíž...

Přes sedmdesát let chodíte do přírody.

Jak byste zhodnotil její aktuální stav?

To je bohužel úplná pohroma. Dvakrát v rozmezí tří let jsem byl v Indonésii a i během tak krátké doby se tam staly opravdu velké změny k horšimu - tam, kde byla rajská příroda, stojí hotel, na korálový útes hází dynamitové patrony s kyanidem, po dně vlečou sítě...

V Jugoslávii, kam jsem rád jezdíval, bylo tehdby tolik ještěrek a hádečků... Dneska je to podél pobřeží mrtvé. Rajská místa jsou zastavěná nebo v soukromém vlastnictví. Možná to nejde tak rychle, ale třeba v Krušných horách jsem znal místa, kam člověk přišel a hned narazil na dvě tři zmije. Dneska tam jdu a žádnou nepotkám. Ještě že nám podél Ohře drží užovky stromové nebo eskušlapky, ale musíme se o ně starat.

Máte nějaké poselství pro obyvatele naší planety?

Aby se nemnožili! Je jich příliš mnoho a pořád přibývají. Za tu dobu, co jsem na světě, se počet lidí na planetě ztrojnásobil a jde to pořád dál. Z té přírody takhle nakonec opravdu nic nezbude. Vemte si třeba Borneo, tam je to jedna velká plantáž palmy olejné a sem tam kousíček pralesa, a za to může přelidnění. Obnovitelné zdroje se postupně stávají neobnovitelnými. Takto může naše civilizace fungovat tak sto let a kdo ví, jestli nejen dvacet... Rozumné měřítko pro planetu je podle mě tak jedna miliarda lidí. ●

Ing. Jiří Haleš (*1936)

se narodil v Holešovicích. Absolvoval Vysokou školu chemicko-technologickou v Praze. Po celý svůj život usiluje o ochranu přírody, a to zvláště plazů. Navzdory komunistickému režimu procestoval značnou část světa. Je autorem řady odborných knih, v nichž spojuje své cestovatelské zkušenosti se zájmem o přírodu. Z jeho tvorby jmenujeme například tituly Moji přátelé hadi, Stopa v písiku nebo Sahara není jen písek. Od 60. let je členem Krasové sekce ochrany přírody Společnosti Národního muzea a nositelem medaile za zásluhy Českého speleologického společnosti. Dodnes je aktivním členem Českého svazu ochránců přírody. V Kokoreckém 2 v Praze 8 provozuje od roku 1997 ekocentrum. Více informací naleznete na www.webik.brn.cz nebo na www.hales.iprofil.cz.

So 1 ŘEZÁČOVÉ NÁMĚSTÍ 8.30–14.00 Farmářské tržiště Heřmaňák

DOX 15.00 Oranžíři s historikem architektury Zdeňkem Lukešem

ALFRED VE DVOŘE 18.00 CERN / Tabula Rasa Multifunkční instalace i jako performativní prostředí, každý večer za doprovodu jiného hudebníka

BOTANICKÁ ZAHRAZADA, NTM, NZM, VELETRZNÍ PALÁC 19.00–1.00 Pražská muzejní noc

STUDIO HRDINŮ 20.00 Nepřestávej! Taneční sólo Terezy Hradilkové v rámci prezentace Tance Praha na PQ 2019

So 8 ŘEZÁČOVÉ NÁMĚSTÍ 8.30–14.00 Farmářské tržiště Heřmaňák

KNIHOVNA SEDMIČKA 10.00 Zlatovlánska Loutkové divadelní představení pro děti od 3 let, zdarma

BOTANICKÁ ZAHRAZADA PRAHA 14.00 a 16.00 Japonská zahrada a bonsaje Koment. prohlídka

DOX 16.00 Duchové ulice Rodinná výtvarná dílna k projektu #DATAMAZE / Datové bludiště

PLANETÁRIUM PRAHA 16.30 a 19.30 Voyager 18.00 Noční obloha 8K

STUDIO ALTA 19.30 Nothing Sad | PQ +*

ALFRED VE DVOŘE 20.00 Warriot Ideal: Hlubiny

Pá 15 CREATIV WORLD 10.00–19.00 Celodenní workshopy Vyrobtě si origami, zkuste krasopísání nebo vytvořte omalovánku

PLANETÁRIUM PRAHA 19.30 Voyager

STUDIO ALTA 19.30 Nincs – premiéra* Neviditelnáhra s viditelnými pravidly – existuje pouze ano, nebo ne, každě naše rozhodnutí určuje, co se bude dít dál

VODÁRENSKÁ VĚŽ LETNÁ 19.30 Improshow Improvizované příběhy, skeče a písň, které vznikají na místě

STUDIO HRDINŮ 20.00 Průvan v Hlavě/ Zdiocelí Koně Módní přehlídka s koncertem: vystoupí Načeva a další

Vícedenní akce

AKADEMIE VÝTVARNÝCH UMĚNÍ 21. 6.–30. 6. Nejkrajsnější věk: Diplomanti AVU 2019

ARTRAFIKA 5.–16. 6. Filip Zatloukal: Tutti Frutti

BOTANICKÁ ZAHRAZADA do 2. 6. Bonsaje napříč střední Evropou

DOX do 12. 8. Jiřičná do 10. 6. Kryštof Kaplan: Tenze 27. 6.–19. 9. Art Brutal

GALERIE KURZOR do 16. 6. L. & D. Dostálkovy: Kampaň

GALERIE NA ÚRADĚ 5.–28. 6. KKC ART na Letné: Malujeme pro radost

So 1 ŘEZÁČOVÉ NÁMĚSTÍ 8.30–14.00 Farmářské tržiště Heřmaňák

MAMASHELTER (BÝVALÝ PARKHOTEL) 11.00–19.00 Den dětí Skákací hrad, sportovní aktivity a finále Lig mistrů 2019, zdarma

VODÁRENSKÁ VĚŽ LETNÁ 16.00 Endelevendele Rodinné představení pražské Voly. Pohádky, počítadla, hádanky a písň

PLANETÁRIUM PRAHA 18.00 Noční obloha 8K

CONTAINALL STALIN 20.00 Stalin NiteShift: Trevor Linde & Jkb

DOX 20.00 Cécile McLorin Salvant & Sullivan Fortner Koncert

So 8 ŘEZÁČOVÉ NÁMĚSTÍ 8.30–14.00 Farmářské tržiště Heřmaňák

DOX 15.00 Oranžíři s historikem architektury Zdeňkem Lukešem

ALFRED VE DVOŘE 18.00 CERN / Tabula Rasa Multifunkční instalace i jako performativní prostředí, každý večer za doprovodu jiného hudebníka

BOTANICKÁ ZAHRAZADA, NTM, NZM, VELETRZNÍ PALÁC 19.00–1.00 Pražská muzejní noc

STUDIO HRDINŮ 20.00 Nepřestávej! Taneční sólo Terezy Hradilkové v rámci prezentace Tance Praha na PQ 2019

So 15 ŘEZÁČOVÉ NÁMĚSTÍ 8.30–14.00 Farmářské tržiště Heřmaňák

KNIHOVNA SEDMIČKA 10.00 Zlatovlánska Loutkové divadelní představení pro děti od 3 let, zdarma

BOTANICKÁ ZAHRAZADA PRAHA 14.00 a 16.00 Japonská zahrada a bonsaje Koment. prohlídka

DOX 16.00 Duchové ulice Rodinná výtvarná dílna k projektu #DATAMAZE / Datové bludiště

PLANETÁRIUM PRAHA 16.30 a 19.30 Voyager 18.00 Noční obloha 8K

STUDIO ALTA 19.30 Nothing Sad | PQ +*

ALFRED VE DVOŘE 20.00 Warriot Ideal: Hlubiny

Pá 21 CREATIV WORLD 10.00–19.00 Celodenní workshopy Vyrobtě si origami, zkuste krasopísání nebo vytvořte omalovánku

PLANETÁRIUM PRAHA 19.30 Voyager

STUDIO ALTA 19.30 Nincs – premiéra* Neviditelnáhra s viditelnými pravidly – existuje pouze ano, nebo ne, každě naše rozhodnutí určuje, co se bude dít dál

VODÁRENSKÁ VĚŽ LETNÁ 19.30 Improshow Improvizované příběhy, skeče a písň, které vznikají na místě

STUDIO HRDINŮ 20.00 Průvan v Hlavě/ Zdiocelí Koně Módní přehlídka s koncertem: vystoupí Načeva a další

Ne 1 ŘEZÁČOVÉ NÁMĚSTÍ 8.30–14.00 Farmářské tržiště Heřmaňák

MAMASHELTER (BÝVALÝ PARKHOTEL) 11.00–19.00 Den dětí Skákací hrad, sportovní aktivity a finále Lig mistrů 2019, zdarma

VODÁRENSKÁ VĚŽ LETNÁ 16.00 Endelevendele Rodinné představení pražské Voly. Pohádky, počítadla, hádanky a písň

PLANETÁRIUM PRAHA 18.00 Noční obloha 8K

CONTAINALL STALIN 20.00 Stalin NiteShift: Trevor Linde & Jkb

DOX 20.00 Cécile McLorin Salvant & Sullivan Fortner Koncert

Ne 8 ŘEZÁČOVÉ NÁMĚSTÍ 8.30–14.00 Farmářské tržiště Heřmaňák

MAMASHELTER (BÝVALÝ PARKHOTEL) 11.00–19.00 Den dětí Skákací hrad, sportovní aktivity a finále Lig mistrů 2019, zdarma

VODÁRENSKÁ VĚŽ LETNÁ 16.00 Endelevendele Rodinné představení pražské Voly. Pohádky, počítadla, hádanky a písň

PLANETÁRIUM PRAHA 18.00 Noční obloha 8K

CONTAINALL STALIN 20.00 Stalin NiteShift: Trevor Linde & Jkb

DOX 20.00 Cécile McLorin Salvant & Sullivan Fortner Koncert

Ne 15 ŘEZÁČOVÉ NÁMĚSTÍ 8.30–14.00 Farmářské tržiště Heřmaňák

MAMASHELTER (BÝVALÝ PARKHOTEL) 11.00–19.00 Den dětí Skákací hrad, sportovní aktivity a finále Lig mistrů 2019, zdarma

VODÁRENSKÁ VĚŽ LETNÁ 16.00 Endelevendele Rodinné představení pražské Voly. Pohádky, počítadla, hádanky a písň

PLANETÁRIUM PRAHA 18.00 Noční obloha 8K

CONTAINALL STALIN 20.00 Stalin NiteShift: Trevor Linde & Jkb

Ne 22 ŘEZÁČOVÉ NÁMĚSTÍ 8.30–14.00 Farmářské tržiště Heřmaňák

MAMASHELTER (BÝVALÝ PARKHOTEL) 11.00–19.00 Den dětí Skákací hrad, sportovní aktivity a finále Lig mistrů 2019, zdarma

VODÁRENSKÁ VĚŽ LETNÁ 16.00 Endelevendele Rodinné představení pražské Voly. Pohádky, počítadla, hádanky a písň

PLANETÁRIUM PRAHA 18.00 Noční obloha 8K

CONTAINALL STALIN 20.00 Stalin NiteShift: Trevor Linde & Jkb

Ne 29 ŘEZÁČOVÉ NÁMĚSTÍ 8.30–14.00 Farmářské tržiště Heřmaňák

MAMASHELTER (BÝVALÝ PARKHOTEL) 11.00–19.00 Den dětí Skákací hrad, sportovní aktivity a finále Lig mistrů 2019, zdarma

VODÁRENSKÁ VĚŽ LETNÁ 16.00 Endelevendele Rodinné představení pražské Voly. Pohádky, počítadla, hádanky a písň

PLANETÁRIUM PRAHA 18.00 Noční obloha 8K

CONTAINALL STALIN 20.00 Stalin NiteShift: Trevor Linde & Jkb

Ne 30 ŘEZÁČOVÉ NÁMĚSTÍ 8.30–14.00 Farmářské tržiště Heřmaňák

MAMASHELTER (BÝVALÝ PARKHOTEL) 11.00–19.00 Den dětí Skákací hrad, sportovní aktivity a finále Lig mistrů 2019, zdarma

VODÁRENSKÁ VĚŽ LETNÁ 16.00 Endelevendele Rodinné představení pražské Voly. Pohádky, počítadla, hádanky a písň

PLANETÁRIUM PRAHA 18.00 Noční obloha 8K

CONTAINALL STALIN 20.00 Stalin NiteShift: Trevor Linde & Jkb

Pá 1 NÁRODNÍ ZEMĚDĚLSKÉ MUZEUM 9.00–17.00 Malá slavnost lesa a dřeva O lesnicích a dřevářích, o stromech a dřevinách zábavně a poučně

HOLESOVICKÁ ŠACHTA 19.00 Suck My Chair & No Doubt Vernisáž výstavních projektů, které jsou součástí finské národní výstavy v rámci PQ

JATKA78 19.30 Isole Zvukový nový cirkus

PLANETÁRIUM PRAHA 19.30 Biosphere + INITI

STUDIO ALTA 19.30 Divadlo Continuo: THE WARdrobe | PQ +*

Pá 7 NÁRODNÍ ZEMĚDĚLSKÉ MUZEUM 9.00–17.00 Zemědělský den Zábavné putování naučnou stezkou po zemědělských oborech 11.00 Guignol a sklenička marmelády a Punch a Judy Tradiční loutkové divadlo z Francie a Velké Británie

KOSTEL SV. ANTONÍNA 19.30 Officium defunctorum Koncert

LA FABRIKA 19.30 Krasavice Interkontinentální Klaunské duo o přátelství

PLANETÁRIUM PRAHA 19.30 Voyager

Pá 14 DOX 17.00 Farma v jeskyni: Noc ve městě Tří představení divadelního studia Farma v jeskyni

JATKA78 19.30 Cabaret Bears Costume* Nonverbální komediální vystoupení novozélandského mimu

STUDIO ALTA 19.30 Medúza | PQ +* Obrazy na jevišti, které nám umožní opustit záchranné body a tázat se na vnitřní hranici

VODÁRENSKÁ VĚŽ LETNÁ 19.30 Klára Modrá Band Koncert nežněho mixu popu, jazzu, world music i šansonu

DIVADLO RADAR 20.00 39 stupňů Hlavní hrudna se podivnou shodou okolností dostane do nezaviděně hodné situace

JATKA78 18.00 Družina Vystoupení žáků a žáćek cirkusové školy Cirku La Putyka

DIVADLO NA MANINÁCH 19.00 Intimní příběhy z ráje

PLANETÁRIUM PRAHA 19.30 Biosphere + Initi

ARTUAL 17.30–20.30 Dream Circle IV. Seminář pro rozvoj vědomí ve snech i realitě

CONTAINALL STALIN 21.00 Underground Comedy: Stand up show

PLANETÁRIUM PRAHA 18.00 Voyager 19.30 Noční obloha 8K

PRAZELENINA 19.00 Původní Bureš

CROSS CLUB 19.00 Mydy Rabycad Elektroswing

CONTAINALL STALIN 20.30 Kino Stalin: Boys in love

CROSS CLUB 19.00 Prago Union

HOLESOVICKÁ ŠACHTA 19.00 Turnt – Genot Centre Série warm-up večerů s vybranými DJs

JATKA78 19.30 Amerikánka E. Křenková a T. Voříšková v představení V. Tauše

PLANETÁRIUM PRAHA 11.00 a 15.30 Polaris 2 –

Nejkrásnější věk na AVU

57 malířů, sochařů, kreslířů, grafiků, novomediálních a intermediálních umělců, architektů a restaurátorů představí výsledky svého šestiletého studia na Akademii výtvarných umění (AVU). Diplomantská výstava Nejkrásnější věk získala svůj název v návaznosti na stejnojmenný film Jaroslava Papouška z roku 1968, který se odehrává mezi tehdejšími studenty, profesory a modely sochařského ateliéru na AVU. Letos, v roce 220. výročí založení Akademie, je výstava příležitostí reflektovat současný stav školy v kontrastu s minulostí i výhledem do budoucna. Vernisáž výstavy proběhne 20. června od 17 hodin a k vidění bude do 30. června v hlavní budově AVU a v Moderní galerii AVU (U Starého výstaviště 188). Vstup je volný. ●

→ www.avu.cz

Metronome Festival

Také letos hudební přehlídka Metronome Festival Prague proběhne tradičně v areálu pražského Výstaviště. Hlavními hvězdami festivalu jsou Liam Gallagher, zpěvák legendárních Oasis, britská nadžánrová skupina Morcheeba, němečtí klasikové elektroniky Kraftwerk nebo skotští psychadelici Primal Scream. Ty doplní přední světoví protagonisté elektronické hudby, němečtí Digitalism a britský DJ Danny Howard. Jako každý rok přichází i letos festival také s unikátním koncertem připraveným pouze pro tuto příležitost. Tentokrát půjde o komponované vystoupení vybraných českých zpěvaček několika žánrů a generací. V rámci koncertu zazpívá Eva Pilarová, Lenka Filipová, Anna K., Monika Načeva, Bára Poláková, Emma Smetana a další. Tématem doprovodného programu bude vzdělávání a věda. Čtvrtý ročník Metronome Festivalu Prague proběhne 21. a 22. června. ●

→ www.metronomefestival.cz

Tanec Praha na Sedmičce

Třicátý první ročník mezinárodního festivalu současného tanca a pohybového divadla Tanec Praha letos proběhne od 3. do 22. června a kromě Prahy se bude konat ještě v dalších 20 městech a obcích ČR. Na Sedmičce bude k vidění v Maroldově panoramatu v sobotu 8. června od 15 hodin představení přesahující do architektonické instalace - House Beating. Tentýž den Gauč ve Stromovce (bývalá Tiskárna na Vzduchu) od 17 hodin uvede mezinárodní projekt s názvem Eymen - Úhel pohledu, který připravují české organizace ve spolupráci s Institutem afrických studií v Ghaně a jeho Národním tanecním souborem. Den s festivalem můžete zakončit ve Studiu Hrdinů, kde od 20 hodin uvidíte projekt Terezy Hradilkové, v němž teste možnosti vyjádření neuchopitelného světa hudby, vásně a sexuality. Události sezony je komorní a minimalistická inscenace francouzského choreografa Yoanna Bourgeoise, která završí program letošního ročníku v Malém dvoraně Veletržního paláce 21. a 22. června od 18 a 21 hodin. ●

→ www.tanecpraha.cz

Nerovnost živočichů

Z analýzy kampaní za práva zvířat nejrůznějších aktivistických spolků a organizací vychází výstava Daniely a Lindy Dostálých v Galerii Kurzor. Umělkyně pozorují nestabilní pozici necharizmatických živočišných druhů a žen ve společnosti a hledají mezi nimi propojení. Ukazují, jak funguje a jaké má důsledky humánní dělení přírody na roztomilou a ošklivou. Necharizmatické druhy totiž zůstávají kvůli estetickým volbám lidí ve svém vymírání bez pomocí. Výstavu s názvem Kampáň můžete navštívit do 16. června. Otevřiací doba galerie je od středy do neděle od 12 do 18 hodin. ●

→ www.dox.cz

V ohnisku poezie

Málokdo asi tuší, že s Holešovicemi je spjat i život českého malíře světového významu Mikuláše Medka (1926-1974). A málokdo také tuší, že Medek rovněž psal surrealisticke básně. Možná jste na domě čp. 1282 v ulici Nad Štolou 8 zahlédli pamětní desku věnovanou jeho otci, generálovi Rudolfovi Medkovi. Právě tady Mikuláš spolu se svým otcem, matkou Evou - dcerou Antonína Slavíčka - a o rok starším bratrem Ivanem prožil první tři roky svého života. Když byl otec jmenován ředitelem Památníku odboje (dnes Národního památníku na Vítově), rodina se přestěhovala do služebního bytu na Žižkov. Mikuláš se pak do Holešovic vrátil už jako talentovaný malíř surrealistických „biomorfických“ i „preparovaných“ emailových obrazů, které byly „v přímém rozporu s posláním umění v socialistické společnosti“. V květnu 1965 si zařídil ateliér v Letohradské ulici 5, jen nedaleko od činžovního domu v Dobrovského 9, který od roku 1898 vlastnil jeho dědeček Antonín Slavíček a v jehož půdním ateliéru namaloval obrazy V dešti pod Letnou, Praha z Letné, Pláň na Letné apod. Jen pár měsíců po nastěhování do letenského ateliéru byla Mikuláši Medkovi diagnostikována cukrovka, která silně ovlivnila jeho zdravotní stav i způsob práce. V roce 1969 se stěhuje s rodinou ze Smíchova na Vinohrady, v červnu 1974 se kvůli zhoršené pohyblivosti po zlomeninách krčku přemístuje do přízemního bytu ve Vršovicích. V srpnu je operován kvůli žaludečnímu krvácení a jen dva dny po operaci, 23. srpna, umírá. Jeho dopisy, deníky, poznámky, příležitostné texty, rozhovory a básně z let 1949-1953 si můžete přečíst ve svazku Texty (Torst, 1995). Z patnácti básní pro vás vybíráme tuto z roku 1950. ●

OMÝVÁM SI ČELO PORCELÁNOVOU HUBKOU
a Ty odcházíš na procházku s nohami
obalenýma koudelí

**JSEM OPILÝ JEHLOU KTERÁ
PRONÍKÁ MÉ OKO**

JSEM OPILÝ

a Ty vrávoráš po hraně asbestové desky
mezi množstvím příborů Tvé ruce porostlé
travou urcuji směr hejnu divokých kachen
které tvoří na nebi ciferník hodin

**JSEM OPILÝ JEHLOU ÚTLOU A ZMĚKLOU
TAKOVOU KTEROU ZATLOUKÁM RAKEV
JEHLOU KTERÁ PRONIKLA MÉ OKO**

JSEM OPILÝ

a Ty se otáčíš jak větrník na špičce nože
přesto že Tvá hlava je ozdobena hroudou
písku ve tvaru padajících rukavic

**JSEM OPILÝ JAK JEHLA KTERÁ
PRONIKLA MÉ OKO**

JSEM OPILÝ

zatím co Ty jsi harmoniem na skluzavce
stojíš bez pohybu a mój Tě
nezměřitelnou rychlosťí
nespočet množství křížů
na nichž jsou ukřížovány velké smutné
a nadmíru hebké SOVY

BUĎ TY I JÁ OPILÝ

Noční běh tržnicí

Jatka78 letos organizují již čtvrtý ročník nočního běhu Pražskou tržnicí. Jedná se o unikátní propojení divadla, běhu a netradičního okolí tržnice, které se během večera pozvolna mění v kulturní zónu. Trasu bude i letos lemovat několik hudebních, divadelních či akrobatických produkcí, jež závodníkům zpříjemní jejich běh. Postaráj se o ně mimojiné také hudebníci ze souboru Cirk La Putyka, který před závodem odehraje své poslední představení Isole v letošní sezóně. Akce je určena široké veřejnosti. Na své si přijdou jak jednotlivci v mužské i ženské kategorii, tak divadelní týmy, které se o zájem diváků utkají v běžecké štafetě. Jednotlivci změří síly na okruhu dlouhém 3 km. Štafety českých divadel pak uběhnou 4x 1 km. Celá akce má charitativní podtext. Vítězné divadelní týmy získají 20 tisíc korun na nákup vstupenek do svého divadla, jež věnují těm, kteří si běžně nemohou vstupenky do divadla dovolit. V minulosti bylo takto obdarováno středisko sociálních služeb či diagnostický ústav pro mládež. Ani jednotlivci ale nepřijdu zkrátka a odnesou si vstupenky na představení divadel, jež se účastní závodu štafet. Běh tržnicí proběhne 6. června od 22 hodin. ●

Max Frisch v podzemí

Poslední premiérou aktuální divadelní sezony ve Studiu Hrdinů byla minulý měsíc adaptace románu švýcarského spisovatele Maxe Frische s názvem Stiller v režii uměleckého šéfa brněnského HaDivadla Ivana Buraje. Inscenace je dalším krokem ve spolupráci obou divadel, jež představují svoji blízkou poetiku divákům v Praze i v Brně. Hra, která je kritikou antropocentrismu a obhajobou environmentálních a ekologických postojů, je na programu v neděli 16. června od 20 hodin. ●

→ www.studiohrdinu.cz

Pantomima na vzduchu

Jste příznivci pohybového divadla, stand-up comedy, pantomimy a improvizace? Pak si nenechte ujít festival Jsem spokojenej na vzduchu. Jednovečerní přehlídka mimů, herců a improvizátorů se zúčastní desítka umělců. Vystoupí zde například Anna Polívková, divadlo VOSTO5, Holektiv, Martin Zbrožek a company, Squadra Sua, Dora Sulženko Hošťová, Tomáš Legierski, novozélandský umělec Trygve Wakenshaw a řada dalších. Účinkující mají na své vystoupení přesně 9 minut a 18 sekund, během kterých musí ztvárnit zadané téma. Součástí večera bude také promítání dokumentu s názvem Petr Pachl v neděli narozený, o hudební program se postará Iby Pop. Vstupné je 350 Kč. Open air festival proběhne v úterý 18. června od 20 hodin v Holešovické Šachtě. ●

→ www.holesovicksachta.cz

Věděli jste, že násilí, které doma děti vidí anebo na vlastní kůži zažívají, má na jejich psychiku a vývoj obdobný vliv, jako kdyby vyrůstaly uprostřed válečného konfliktu?

Děti - neviditelné oběti násilí v rodině

Znáto sice jako šokující informace, ale pokud se nad situací dítěte, které zažívá domácí násilí, více zamyslíme, divit se již nebude. Válka doma má stejně ničivé následky pro naši psychiku jako válka skutečná. Děti jsou velmi zranitelné, potřebují ochranu dospělých a bezpečný a citově vřelý domov se zdravým vztahem s tátou i s mámou. To je známý fakt. Pokud ale děti místo jistoty a tepla domova doma zažívají neustálé obavy, strach z toho, kdy zase dojde doma ke křiku a násilí, vytváří to permanentní stres a toxickou rodinnou atmosféru. Dítě se doma opakovaně ocítá v situaci, kdy se bojí o život svůj a svých nejbližších a nemůže s tím nic dělat, cítí se bezmocné a často si navíc za situaci příčítá vinu samo. Přichází tak nejen o jednu ze základních věcí pro vývoj - bezpečný domov a jistý vztah k oběma rodičům, ale i o notnou dávku zdravého sebevědomí.

Ne vyrůstá tak s pocitem, že svět je dobré místo k životu. A není podstatné, jestli je násilí přímo zaměřené na dítě, nebo je dítě „pouhým“ svědkem násilí mezi rodiči. Podle mnoha výzkumů víme, že na dítě to má velmi obdobný dopad.

Ne náhodou se proto léčba dětí, které prošly těžkým domácím násilím, řídí podobnými principy jako léčba válečných veteránů. Obě dvě skupiny totiž v důsledku prožitých traumatických událostí a velkého strachu a bezmoci trpí tzv. posttraumatickou stresovou poruchou.

Děti, které ohrožuje násilí v rodině, je mezi námi mnohem víc, než si myslíme. Odhady odborníků hovoří o tom, že nějakou formu násilí v rodině zažívá více než deset procent dětí. To znamená 2-3 děti ve školní třídě! A zkušenosť z praxe bohužel dává téměř číslům za pravdu.

Co tě nezabije, to tě posílí

Tyto děti se od svých vrstevníků velmi liší, neznají bezstarostné děství bez násilí a strachu, nemají se o koho opřít, cítí se tak

velmi osamoceně, a chovají se proto velmi často jako „malí dospělí“. Mohou také mít problémy s agresivním chováním vůči okolí či vůči sobě, potíže se vztahy s vrstevníky i s autoritami ve škole, obtížně zvládají regulaci svých emocí i chování. Pro okolí často reagují nevypočitatelně a nesrozumitelně, ostatní se jich proto mohou bát. Nebo naopak to jsou děti velmi nenápadné, jakoby neviditelné, často trpí velkou úzkostí a depresemi, mohou se sebepoškozovat a v závažných případech mohou být ohroženy zvýšeným rizikem sebevraždy. Tyto děti mívají často problémy ve škole jak s učením, protože v důsledku trvalého stresu v rodině se nemohou dobře soustředit, z téhož důvodu mívají potíže s pamětí, rozvojem řeči i motoriky atp. Často tak bývají tyto děti mylně diagnostikovány a léčeny jako děti s ADHD či specifickými poruchami učení či chování. Běžné postupy, které se pro tyto děti používají, zde ale selhávají. U dětí, jež doma zažívají násilí, je třeba primárně zastavit násilí v rodině a obnovit pocit bezpečí. Dříve nelze čekat pozitivní změnu v chování

dítěte. Dobrá zpráva přitom je, že dnes již umíme s tématem násilí v rodině dobré pracovat a dětem pomoci. Pokud pomoc přijde včas a v citlivé podobě, mohou děti těžké zážitky z rodiny zpracovat způsobem, který naopak posílí jejich vnitřní odolnost a sílu. V odborné literatuře se tomuto fenoménu říká posttraumatický růst a je možný u dětí i dospělých. K tomu, aby bylo možné začít pracovat na dobrých koncích, je důležité, aby okolí umělo včas rozpoznat, že v rodině dochází k násilí, a podniknout kroky, aby dítě a potažmo celá rodina dosáhly na odbornou pomoc. Co tedy dělat?

Jak poznat dítě ohrožené násilím v rodině?

Není pravda, že násilí se týká jen dětí ze sociálně slabých rodin či z rodin, kde jsou problémy např. s alkoholem. Děti ohrožené domácím násilím pocházejí ze všech socio-ekonomických vrstev. Finance, společenské postavení ani vzdělání nejsou faktorem, který by výskyt násilí v rodině ovlivňoval. Významnou roli zde naopak hrají zkušenosti rodičů z jejich původní rodiny. Často lidé, kteří se násilí na svých blízkých dopouštějí či ho zažívají a neumějí situaci řešit, byli již jako děti svědky násilného chování ve své rodině.

To, co naopak může být okolí nápadné a vyvolávat otázky, zda v rodině nedochází k násilí, je kromě výše popsaných příznaků v chování dítěte (agresivní chování, potíže s regulací emocí, úzkostné prožívání, nedůvěra k okolí či ustrašené chování atp.) fakt, že dítě nápadně nerado hovoří o své rodině a za situaci doma se stydí. Tyto děti si zpravidla nezvou domů kamarády a mají se spolužáky omezenější sociální kontakt. Mohou být iniciátory, či naopak obětní šíkany. Rodiče pak mívají tendenci informace o rodině v kontaktu se školou nadměrně kontrolovat, často velmi trvají na dobrých školních výkonech dětí, ale k učení se je snaží přimět např. nepřijatelnými fyzickými tresty či velkým psychickým nátlakem.

I nás zákon o sociálně-právní ochraně dětí proto považuje děti, které zažívají násilí ve své rodině či od svých blízkých, za děti vysoce ohrožené. Je tedy namístě, pokud máme podezření, že dítě je přímou nebo nepřímou obětí násilí v rodině, podniknout kroky, které mohou dítěti, potažmo celé rodině pomoci.

Co mohu udělat?

Pokud je situace akutní a například ze sousedního bytu slyšíte křik a volání o pomoc, je jistě namístě volat policii na linku 158. Ta nejenže má pravomoc do bytu vstoupit a sjednat pořádek, ale může i osobu, u které je riziko, že bude vůči blízkým násilná, ze společného bydliště vykázat. To dává tomu, kdo násilí zažívá, možnost zvážit vyhledání odborné pomoci například v intervenciálním centru.

Pokud situace není takto „horká“, ale víte, že v rodině s dětmi dochází k násilí, neumíte však odhadnout míru závažnosti tohoto chování, kontaktujte prosím pracovníky Oddělení sociálně-právní ochrany dětí (OSPOD) Úřadu městské části Praha 7, které

mají tuto problematiku na starosti, kontakty najdete v boxu. Pracovníci OSPOD dokážou situaci v rodině profesionálně vyhodnotit a nabídnout adekvátní formu pomoci a podporu.

Nekonečná spirála

Násilí v rodině se odráží nejen v aktuálním chování dítěte, ale ovlivňuje i jeho budoucí život a vztahy. Děti, které zažily jako malé násilí v rodině, vstupují do dospělého života s velkým handicapem. Neumějí dobré komunikovat, mají snížené sebevědomí, toxickej stres v rodině se podepisuje často i na jejich zdravotním stavu a životní vitalitě. Je pro ně problém zvládat své emoce a především vztek. Není proto divu, že velmi často opakuji i ve svých vztazích a rodinách to, co zažily jako děti. Často to jsou velmi smutné příběhy, kdy se ukazuje, jak násilí, pokud ho nezastavíme, může devastovat vztahy v celé rodině. Bohužel tak není výjimkou situace, kdy například dítě, které v děství v postýlce s hrůzou poslouchalo, co se odehrává mezi dospělými či samo bylo dospělými bito a ponížováno, vyrostlo v dospělého, který se stejně chová nejen ke svým dětem a partnery, ale i ke svým rodičům, když zestárnu. Bezmocné dítě totiž vyrostlo v silného dospělého a zjistilo, že násilí funguje jako prostředek, jak dosáhnout svého. A vlastně ani neví, jak jinak než agresí a násilím řešit náročné životní situace a rodinné konflikty. Násilí v rodině proto není problém jen partnerských mužsko-ženských vztahů, ale týká se všech vztahů v rodině, rodičovství, vztahu k dětem i k seniorům. Mělo by být proto primární odpovědností nás dospělých včas vyhledat pomoc, ať už násilí zažíváme, či se ho na blízkých dopouštěme, a pomoci zastavit koloběh násilí včas.

Komplexní pomoc celé rodině poskytuje Centrum Locika v Praze 7 již čtvrtým rokem. Za tu dobu nám bylo ctí pomoci více než 700 dětí ze 400 rodin. Víme proto, že účinná pomoc existuje a je možná. Samozřejmě ale platí, že čím dříve rodina přijde, tím lépe a efektivněji jí lze pomoci. Dobrý rodič problémy v rodině řeší a Centrum Locika je zde pro rodiče, kteří chtějí pomoc svým dětem zažívat děství bez násilí. Nайдete nás na adresě Umělecká 6 či na webu www.centrumlocika.cz.

Při řešení situace domácího násilí lze využít i další kontakty na možnou pomoc, které najdete ve vedlejším sloupci. ●

Pomoc s agresivním chováním vůči blízkým

Středisko sociálních služeb Praha – program Viola 773 666 784

SOS Diakonie – program Stop násilí ve vztazích 777 734 173

Liga otevřených mužů – Kurz zvládání vztahu 608 120 884

Násilí na seniorech
Text – Petra Wünschová je ředitelkou Centra Locika, které již čtvrtým rokem pomáhá rodinám a dětem ohroženým domácím násilím. Ilustrace – Alexey Klyuykov

Kde hledat pomoc?

Oddělení sociálně-právní ochrany dětí (OSPOD) ÚMČ Praha 7

Vlasta Kopřivová Koníčková 220 144 186, 732 667 080, konicikova@praha7.cz

Bc. Tereza Chábová 220 144 187, 732 651 519, chabovat@praha7.cz

Kontakty pro děti

Linka bezpečí 116 111 (bezplatně nonstop)

Dětská krizová linka 777 715 215

Centrum Locika 273 130 878, 734 441 233

Rodičovská linka pomoci 606 021 021

Akutní pomoc pro všechny, kteří zažívají násilí v rodině

Intervenční centrum Praha 281 911 883, 734 510 292

Bílý kruh bezpečí 116 006

Acorus 283 892 772

Rosa 241 432 466

Profem 608 222 277

Pomoc s agresivním chováním vůči blízkým

Středisko sociálních služeb Praha – program Viola 773 666 784

SOS Diakonie – program Stop násilí ve vztazích 777 734 173

Liga otevřených mužů – Kurz zvládání vztahu 608 120 884

Násilí na seniorech

Senior linka Život 90 800 157 157

STROMY VE MĚSTĚ

Text – Klára Janicki Foto – archiv ÚMČ Praha 7

Hobulec červen 2019

Rozvoj

25

„Více stromů v ulicích“ - to je oblíbený předvolební slib, který můžete slyšet snad v každé politické kampani. Vysadit strom ve městě však není tak jednoduché, jak se na první pohled může zdát. Co všechno si výsadba zeleně v ulicích žádá a co život stromů ve městě obnáší?

Od roku 2017 vysadila radnice na území Sedmičky 194 nových stromů. Nedávným přírůstkem jsou stromy v ulici Komunardů, kde se v polovině letošního roku začne se stavbou nového sídla Nejvyššího kontrolního úřadu. Vysadit zcela nový strom ve městě ale není vůbec snadné, každé nové stromořadí je totiž vnímáno jako stavba. „Výsadba nových stromů si žádá celou řadu razitek, projektovou dokumentaci a samozřejmě i stavební povolení. A protože horní část Holešovic je památkovou zónou, je potřebné i vyjádření památkářů. To vše někdy zabere i více než půl roku,“ vysvětluje zdlouhavý proces vedoucí Odboru životního prostředí Prahy 7 Hana Horská.

Další komplikací jsou husté sítě, které se vinou pod chodníky a silnicemi. S každým stromem je tak spojena doslova hora papírování - o souhlas s výsadbou se totiž musí požádat všichni vlastníci, což je až šedesát různých aktérů. S ohledem na spletité sítě je také náročné najít pro nový strom vhodné místo. „Nejkomplikovanější je samozřejmě vodovod a plynovod, kde je ochranné pásmo až pět metrů. Vtipovali jsme proto několik míst, kde je reálně stromy vysázen, jde například o ulice Janovského v úseku Strossmayerovo náměstí - Pplk. Sochora, Šimáčkova v úseku Bubenská - U Smaltovny. Dále pracujeme na projektech úprav ulic Ovenceká, Františka Křížka a Janovského od Pplk. Sochora,“ doplňuje Horská.

Aby se nový strom ujal, potřebuje totiž nejen vodu, ale také možnost dostat kořeny do širšího okolí a právě těsné sousedství se sítí má pro stromy negativní důsledky. „Výsadba stromů se provádí do tzv. výsadbové jámy, která by měla mít nepravidelný tvar, aby kořeny prorostly do stávajícího terénu. Nově se využívají strukturální substráty a kořenových cest pro spojení prokořenitelných prostorů. V případě havárie některé ze sítí se musí provést výkop v kořenovém prostoru, což může strom trvale poškodit či snížit jeho stabilitu,“ vysvětluje Hana Pollertová ze společnosti Garpen zahradnická, kde má na starosti údržbu soukromých zahrad a veřejné zeleně.

Horko jako výzva

Velkou komplikací je také čím dál tím teplejší počasí a sucho. Zatímco my se během letních veder můžeme osvěžit u několika pítek, mlžítek a opravených pump v ulicích Sedmičky, stromy tiše čekají na zálivku. Platí také, že čím větší strom, tím větší stín a samozřejmě i hlubší kořeny, které dosáhnou na hladinu spodní vody, případně využívají půdní vlhkost. Mladé stromky to tak mají o dost téžší.

Radnice peče jen o menší část stromů a zeleně na Sedmičce. Konkrétně jde o stromy na Ortenově nám., v parčíkách u kostelů sv. Antonína a sv. Klimenta, na dětských hřištích či v ulici U Letenské vodárny. Celkem má radnice na starost 923 stromů, ty ostatní zhruba dva tisíce stromů patří pod Technickou správu komunikací (TSK), o zeleni v parcích, jako je Stromovka, Letenské sady a Štváncie, se pak stará magistrát.

Každopádně během loňského extrémně horkého léta vypomáhala TSK se zálivkou i radnice. Poslední suché léto totiž negativně zasáhlo do zásob spodních vod a zatím to vypadá, že ani letos se situace významně nezlepší. Pokud už náhodou zapřší, voda kvůli vyasfaltovaným chodníkům steče do kanalizace, což je další argument pro předlázdění chodníků, které tak alespoň část vody zadrží. A zadržovat dešťovou vodu se radnice chystá i v rámci plánované rekonstrukce hřišť na Ortenově náměstí, kde vznikne retenční nádrž pro potřeby okolní zeleně.

Stromy totiž potřebují pravidelně zalévat. „Nejlépe velkou dávku vody, méně často s cílem promáčet půdu v okolí, a tím donutit kořeny k růstu do hloubky a délky (příjem živin, vzduchu a vody je cca do 30 cm pod povrchem půdy, kde je jemné kořenové vlášení). V době letního sucha je to týdně až 100 litrů na menší strom, větší stromy pojmut klidně dvojnásobek. Vzrostlý strom má obvykle kořeny na hladině spodní vody, která v loňském létě klesla. Proto je potřeba prolít zem, aspoň 1 m³ a dostat vodu co nejvíce, ale i do šířky - do okapové zóny stromu, což je zhruba obvod koruny,“ popisuje zahradnice Hana Pollertová.

V parčíku u Sv. Antonína funguje automatická závlaha, kdy se zdejším stromům dostává zálivky z natažených hadic v brzkých ranních hodinách. Nové stromy také bývají vybaveny plastovou hadicí, která pomáhá odvést vodu hlouběji. „Lidé nám občas volají, ať ty plastové hadice odstraníme, nám to ale pomáhá dostat vodu přímo ke kořenům,“ vysvětluje Daniela Karasová z Odboru péče o veřejný prostor z úřadu Prahy 7. Správcovská firma 7U, která se stará o zeleni v Praze 7, letos pořídila zavlažovací vaky, které zálivku nových stromů zjednoduší a hojně se používají například ve Švédsku. „Vak pojme přibližně 55 litrů vody a k jednomu stromu jich můžeme umístit více, celkově ušetříme a zlevní práci údržby. Během několika minut načerpáte do vaku vodu, která pak postupně prokopává až ke kořenům. Máte tak jistotu, že strom skutečně dostal dostatečně množství zálivky,“ dodává Karasová.

Možná vám to taky nedá a budete chtít vadnoucím stromům ve svém okolí pomoci. Hana Pollertová to kvítiuje. „I když lidé neuzalévají celý strom, ale jen horní vrstvu půdy, zachrání tak bylinné patro, což zastíní půdu a sníží prohřívání a odpad. Pro zálivku se dá využít i recyklovaná, tzv. sedivá voda - třeba když vytržete podlahu, samozřejmě bez saponátu. Vybrat vanu už chce dost zapálení pro věc, dále se dá zadržovat dešťovka nebo použít kondenzát z klimatizace. Nicméně ani zalévání stromu vodou z kohoutku by nemělo být plýtváním vodou.“

Nejefektivnější klimatizace

Pokud se i letos budou opakovat horké a suché letní měsíce, měli bychom si stromořadí obzvlášť hýčkat. Stromy totiž fungují jako extrémně tiché a navíc velmi levné klimatizace (více viz box). Sami se o tom můžete na vlastní kůži přesvědčit - ve Stromovce či v Letenských sadech je o poznání snesitelnější klima než na rozpálených ulicích. Dostatečně zálité stromy také fungují pro městské klima lépe než kropení ulic. „To, co loni předvádělo město s projíždějícími kropicími vozy, nám zahradníkům moc neimponovalo. Tolik vody na asfalt? Kropení mělo význam, když byly prašné cesty, ale dnes je to přežitek. Kdyby se tahle voda nalila ke stromům, bude se odpařovat postupně a nebude za pět minut pryč,“ míní Pollertová a dodává, že snahu dostat více stromů do ulic nelze vnímat jinak než pozitivně, nicméně mělo by jít spíš o kvalitu než kvantitu.

Stromy ve městech totiž nemají zrovna na růžích ustálo. Pokud odhlédneme od již zmíněných sítí, mezi které nesmí zapustit kořeny, musí vzdorovat vandalismu, hektolitrům lidské i psí moči, podkůrujícím autům, v zimě se musí vyrnovat se zasolováním chodníků i vozovek. Ne každý druh je proto do města vhodný. Rozhodující je podle odborníků velikost koruny a právě tolerance k výfukovým plynům, zasolení a suchu. „Pro výběr se dnes využívá dlouholetá zkušenosť, nové kultivary s menšími korunami, s malými plody, sterilními květy. Je také potřeba myslit na choroby a skůdce, jejichž šíření se dá zamezit například stříďáním jednotlivých druhů stromů - co blok, to jiný druh,“ upozorňuje Pollertová. Z ulic měst tak postupně mizejí tradiční lípy, javory nebo jasany, které nahrazují nepůvodní dřeviny jako jerlinky a akáty.

Vzhledem ke ztěženým městským podmínkám se tu strom dožije mnohem nižšího věku než jeho kolega v lese. „V přírozeném prostředí se strom dožívá 100 až 200 let, ve městech můžeme počítat jen s 30 až 40 lety, maximálně 60 lety, a proto je potřeba plánovat častější obnovu,“ zdůrazňuje Pollertová. V celé čtvrti tak probíhá pravidelný dendrologický průzkum. Nemocný strom může být pro své okolí nebezpečný a radnice by coby vlastník stromu nesla za případnou škodu zodpovědnost. I proto musí právě z bezpečnostních důvodů občas přistoupit k pokácení stromu. „Pokácení každého stromu vždy velice pečlivě zvažujeme a k tomuto řešení přistupujeme jen tehdy, když je to opravdu nevyhnutelné,“ ujišťuje radní pro strategické plánování, veřejný prostor a životní prostředí Jiří Knrtl.

A na kolik nový strom vlastně přijde? Cena se odvíjí od stavebních úprav, které si výsadba vyžadá, dále záleží na velikosti a druhu stromu. Jeden nový strom a jeho výsadbou bez stavebních úprav přijde radnici přibližně na deset tisíc korun. Jeho reálná hodnota je ale mnohem vyšší. „Nejde jen o nákupní cenu. Za vysazením stromu jsou někdy roky práce úředníka či celého týmu. Do ceny by se ale měly započítat i náklady spojené s následnou péčí - řezy, zálivkou, hrabáním listí, kontrolou a odborným ošetřením. Původní cena výpestku při nákupu 1-5 tisíc korun je pak rázem někde na 100-150 tisících Kč. Pokud dojde k poškození dřeviny, pak by tyto náklady měly být vyčíslitelné a vymahatelné. S připočtením morálních hodnot, ekologického a ekonomického přínosu prostoru se pak dostaneme ke zcela jiným číslům,“ vypočítává Pollertová.

Zelená fasáda

Sečteno, podtrženo - vysázet nové stromy ve městě se slibí velmi snadno, v realitě je však celá záležitost mnohem složitější. I proto některé městské části řeší výsadbou stromů osazením velkých květináčů. Jak to vnímají experti? „Moc to nefunguje. Květináč vyžaduje enormní péči, v horkém létě by to bylo na zálivku každý den a ani to nezaručí přežití. Ale abych nekrídila, když nejde sázet do země, tak aspoň do mobilních nádob, jen nelze očekávat, že tam strom vydrží i s dobrou péčí déle než 10 až 15 let. Možná by bylo lepší sem namísto stromů sázet raději vzrostlé keře - muchovníky, svitel latnatý, javor amurský, javor tatarský, babyku,“ doporučuje Pollertová.

A pak je tu ještě jedna možnost, jak dostat více zeleně do našich ulic. V západních zemích se občas můžete setkat se zelenými fasádami, které představují inovativní využití těchto obrovských ploch. Hana Pollertová s nimi má osobní zkušenosť. „Když jsme se nastěhovali do domu, interiér se prohříval na 27 °, s popínavkami na pergole a fasádě jsme na 24 °C, v tom už se dá v létě žít.“ Další výhodou je cena rostliny - malou popínavku pořídíte do 200 korun a nároky na výsadbou jsou také nízké. Dům ani fasádu navíc popínavky údajně neohrozí. „Pokud je izolace dobře provedená, nepolezou kořeny do stavby, nemají důvod, nic tam nenajdou. Naopak je-li podmáčeno, vodu vytáhnou. A pro obzvlášť bojácné stavbaře existuje fólie proti prorůstání kořenů,“ uzavírá Pollertová. ●

Skvělá klimatizace

Strom s korunou o průměru pět metrů vypaří při dobrém zásobení vodou denně cca 100 litrů vody a tím ve svém okolí také snižuje teplotu. Na výpar 100 litrů vody spotřebuje přibližně 70 kWh (250 MJ) sluneční energie, o něž ochladi své okolí. V průměru je tak schopen chladit deset hodin výkonem 7 kW, a ve srovnání s klimatizačními zařízeními (výkon cca 2 kW) v hotelích je tedy mnohem výkonnější. Navíc je zde ještě jeden podstatný rozdíl. Klimatizace totiž stejným výkonem, jakým v domě chladí, ohřívají své bezprostřední okolí. U stromu se naopak teplo uvoľnuje na chladných místech, a to formou kondenzace a tvorby rosy. (Čerpáno z článku Jana Pokorného Co dokáže strom na stránkách obecně prospěšné společnosti Enki o.p.s.)

Jaké druhy stromů najdete na Sedmíčce?

Ulicech stromořadých převládají akáty (Strossmayerovo náměstí, Komunardů), lípy (Ovenecká, U Průhonu, Na Maninách, Osadní), jerlínky (např. Tusařova, Řezáčovo náměstí), břestovce (Milady Horákové, Jateční), dřezovce (např. U Letenské vodárny, U Průhonu), jasan (v ul. Korunovační, Jana Zajíce, Kostelní), hrušně (v ul. U Uranie), lísky (Dukelských hrdinů a Bubenské nábřeží), javory (např. v ul. Kostelní, Jana Zajíce). Narazit můžete také na jírovce, různé druhy slivoní, katalpy, muchovníky, ambroně a jeřáby.

Milé čtenáry, milí čtenáři, tato stránka je určena jednotlivým stranám v zastupitelstvu, které střídavě stanovují otázku k diskuzi.
Možnost odpovědět dostaly všechny strany. Tentokrát se ptá ANO 2011:

Pomáhá Praha 7 dostatečně aktivně lidem bez domova?

ANO 2011

Bezdomovectví prostě bohužel patří k životu metropolí. V celosvětovém srovnání je na tom Praha 7 celkem dobře i v kontextu toho, že bezdomovectví a jevy, které ho provázejí, včetně kriminality, mohou sice ovlivnit obyvatele Prahy 7 v některých oblastech, ale do života města to až taklik nezasahuje. Bohužel některé lokality Prahy 7 patří dlouhodobě mezi „tradiční místa“, kde se bezdomovci zdržují. Jde zejména o bezdomoveckou kolonii pod Hlávkovým mostem, loď Hermes, která je od 1. února 2007 zakotvena na levém břehu Vltavy, středisko Armády spásy v Tusařově ulici a holešovické vlakové nádraží. Problematiku zkoušela řešit různá města a myslím si, že Praha 7 je v tomto ohledu poměrně úspěšná, například se daří podpořit terénní práce a sociálních služeb. Je to viditelné zejména v zimě, kdy se chrání zdraví lidí bez domova. Pro někoho je bezdomovectví styl života. Jiní v tom našli únik z nějaké tragické životní situace

a těm je nutné pomáhat. Mnozí vnímají problematiku bezdomovectví jako situaci, za kterou si každý může sám. Od odsouzení je pak mnohem snazší cesta k postoji nic nevidět, přehlížet. Naštěstí je ale mnoho dalších, kteří jsou ochotni lidem bez domova nějak pomoci nebo je podpořit v jejich činnostech. Lidem bez domova ale mají sloužit především tzv. služby sociální prevence. Pochopitelně musí být chráněna i druhá strana. Proto je nezbytný i opačný pohled, protože bezdomovci z velké části přinášejí do svého okolí rizika, obtěžujíci chování nepřijatelné pro většinu normálních lidí, nejistotu z možného zdravotního rizika a pro některé občany i o podstatně strach. Pořádek dodržující lidé mají stejná práva, včetně toho nebýt na veřejnosti ani v MHD obtěžováni. Službami pro bezdomovce a komunity je nejvíce zatížená Praha 7. Vyplývá to z analýzy distribuce nízkoprahových služeb, kterou nechal zpracovat magistrát. Domnívám se, že Praha 7 by se velmi ulevilo, kdyby se podařilo v každé městské části vybudovat záchranná sociální centra, kde bude klientům nabídnuta základní zdravotní péče a potřebná asistence. Je těžké zkombinovat pragmatické řešení při udržování pořádku, a přesto nezasahovat do svobod jednotlivců. Pomoc lidem bez domova je potřebná, ale vždy je spojena s velkou zátěží pro okolí. Mnohdy je to zátěž skutečně extrémní. Problémem při práci s bezdomovci není jejich lenost a alkoholismus, jak se mnozí domnívají. V první řadě je to neznalost prostředí a příčin bezdomovectví, které nejsou zřejmě jen veřejnosti, ale bohužel někdy ani mezi odbornými pracovníky. Dále jsou to předsudky, kdy se k bezdomovcům přistupuje tak, „že nechtějí pracovat a je nutné jen zabezpečit, aby nezmrzli nebo neumřeli hlady“. Což je samozřejmě také prioritou, ale není vhodné donekonečna poskytovat jen jednorázovou pomoc bez další nabídky řešení situace. Především je nutná nabídka asistovaného návratu, bydlení a pracovní příležitosti těm občanům Prahy 7, kteří se omylem ocitli na ulici a nechtějí v takovém způsobu života dále pokračovat. ●

Jan Svoboda, 1. místopředseda ANO 2011, Praha 7

Piráti a Zelení Praha 7

V srovnání s ostatními městskými částmi patří Praha 7 určitě k těm neaktivnějším. Funguje zde systém sociálního bydlení, který zahrnuje krizové, azylové i sociální byty, aby se lidé ohrožení ztrátou domova nemuseli ocitnout na ulici, případně měli možnost dojet se zpět pod střechu. Bytů ve správě Prahy 7 je však málo a prevence na úrovni městské části problém rozhodně nevyřeší - počet lidí bez domova dlouhodobě neklesá a bez změny legislativy, především přijetí zákona o sociálním bydlení a další úpravy insolvenčního zákona, bude naopak stále narůstat.

Velmi důležitá je proto snaha integrovat lidí bez domova do společnosti, zvyšovat jejich důvěru v systém a poskytnout jim motivaci něco se svou situací dělat. Zde může každá městská část udělat velký kus práce. Praha 7 poskytuje lidem bez domova a jiným ohroženým skupinám možnost práce v rámci městské firmy 7U, která má mj. na starosti komunální úklid a údržbu zeleně. Podpora sociálního podnikání však může jít ještě dál - od příznivě nastavených podmínek pronájmu městských nebytových prostor projektům se sociálním přesahem až po přímou výzvu (vypsání výběrového řízení) na provoz s určitou funkcí. V Praze 7 třeba dosud chybí podnik podobný Sociálnímu bistro Střecha na Žižkově či Jídelně kuchařek bez domova na Smíchově. Takové sympatické místo (jak jinak než s vegenabídkou), kde můžete kromě hladu úspěšně zahnat i nedůvěru či případné předsudky, by určitě užila i naše bistro dobře zásobená Sedmička. ●

Jana Jebavá, Zelení Praha 7

ODS

Bezdomovectví je celopražský problém. I rozsah služeb a pomoci nabízených lidem bez domova v Praze 7 má proto smysl hodnotit v kontextu celé metropole. Zajímavé měřítko dává magistrální analýza s krkolomným názvem Rozpracování principu spravedlivé distribuce nízkoprahových služeb na území hl. m. Prahy. Vznikla v roce 2015 a vyplývá z ní, že v katastru Prahy 7 se v rámci hlavního města nabízí největší kapacita azylových domů a kontaktních a nízkoprahových denních center.

Pomoc lidem bez domova s sebou ale přináší také negativu. Jejich zvýšená koncentrace zejména v okolí denních center zatěžuje občany, kteří zde bydlí. V Praze 7 jde například o lokalitu kolem nízkoprahového centra Armády spásy v Tusařově ulici. Smutné je, že podle zmíněné magistrální zprávy nese Praha 7 v rámci hlavního města čtvrtinu celkové zátěže. U dalších městských částí je přitom podstatně nižší - 15% v Praze 1, 13% v Praze 5, 12% v Praze 3, 9% v Praze 8, 8% v Praze 2 a 6% v Praze 9. Sečteno a podčísleno, 88% zátěže plynoucí z poskytované péče nese 7 centrálních městských částech. Výrazně se tak sníží zátěž pro okolí a pro Prahu 7 to bude znamenat, že Armáda spásy může změnit celkovou koncepci domu v Tusařově ulici. Už by to

je u nás dostupná víc než dostatečně. Zadruhé řešení fenoménu bezdomovectví v metropoli nemůže ležet převážně na bedrech jedné, respektive několika městských částí. Magistrát musí motivovat i další pražské části, aby převzaly svůj díl odpovědnosti. Prolomit NIMBY efekt bude velmi obtížné. Pro spravedlivé funkční rozložení sociální sítě je to ale správný krok. ●

Tomáš Bartovský, předseda klubu zastupitelů ODS

PRAHA 7 SOBĚ

Bezdomovectví vnímám jako jeden z nejpříčivějších problémů našeho města. Podle studie Ministerstva práce a sociálních věcí z roku 2016 žije v Praze asi 9,5 tisíce osob bez domova.

Praha 7 se snaží v rámci svých možností osobám bez domova pomáhat. Například jim umožňujeme pracovat v naší úklidové městské firmě 7U, snažíme se je zaměstnat, a řešit tak jejich nejpříčivější sociální problémy, tedy dluhy a bydlení. Dále se věnujeme prevenci: Praha 7 vybudovala v posledních letech systém dostupného bydlení. Díky obecním bytům jsme schopni zabránit tomu, že by senior nebo maminka s dětmi skončili pod mostem. Součástí systému prevence je i Kontaktní místo pro bydlení. Kontaktní místo nabízí komplexní podporu pro občany, kteří se potýkají s problémem najít si nebo udržet bydlení. Spolupracujeme s Armádou spásy, která provozuje v Praze 7 několik tréninkových bytů pro osoby, jež přišly o bydlení nebo jim ztráta bydlení hrozila. Jsem přesvědčen, že se jedná o velmi prospěšné aktivity, které už pomohly mnoha potřebným začlenit se zpět do společnosti. Zároveň je ale potřeba zdůraznit, že není možné vyřešit problém bezdomovectví na úrovni jedné městské části. To může jenom město, a to jen s významnou podporou státu.

Vzhledem k velkému počtu osob bez domova na území Prahy 7 zajímá mnoho občanů pravděpodobně ještě něco jiného: co udělá Praha 7 pro zmírnění zátěže v městech, kde se pravidelně schází větší počet osob bez domova? Mám hlavně na mysli okolí centra Armády spásy v Tusařově ulici. Víme, že situace zde je dlouhodobě neúnosná, a pracujeme společně s magistrátem na jejím řešení. Minulý měsíc jsme se přímo na místě sešli s radní hl. m. pro sociální oblast Milenou Johnovou (PRAHA SOBĚ), ředitelkou sociálního oddělení magistrátu Tomášem Klineckým a ředitelkou centra Armády spásy Lenkou Sadílovou. Dohodli jsme se jak na krátkodobých cílech, které mají situaci zlepšit ještě během letošního roku (úprava otvíracích hodin s cílem omezit čekání na ulici, snížení kapacity po zahájení provozu nové lodi pro osoby bez domova během podzimu), tak na vizi pro budoucnost. Ta má spočívat v decentralizaci služeb pro osoby bez domova, tj. vybudování sítě menších zařízení rozptýlených v různých městských částech. Výrazně se tak sníží zátěž

pro okolí a pro Prahu 7 to bude známenat, že Armáda spásy může změnit celkovou koncepci domu v Tusařově ulici. Jiří Hejnic, zastupitel ●

50. NAROZENINY SABATU

SaBaT - slovo, pod kterým se každému vybaví něco jiného. Někoho přepadnou myšlenky na čarodějnici a jejich rituály, jiný se zasní při vzpomínce na tvrdou rockovou hudbu. Fanoušci a hlavně hráčky a hráči softballu a baseballu v České republice ale budou mít hned jasno. SaBaT pro ně znamená jedno - Softball a Baseball Troja. Letos si tento tradiční sportovní klub z Prahy 7 připomíná 50 let své existence a nutno říct, že existence velice bohaté. Jak to ale s tím pálkováním na Praze 7 a vlastně u nás vůbec začalo?

Hobulec červen 2019

Archiv

Počátky pálkovacích her, jak se softballu a baseballu v 60. letech minulého století říkalo, jsou spojené s organizací YMCA (Young Men's Christian Association - Křesťanské sdružení mladých lidí). Zatímco volejbal a basketbal se po druhé světové válce rozvíjely takřka raketovým tempem, „playgroundball“ se v tehdejším Československu zprvu usadil v povědomí jen několika nadšenců.

„Na středních a vysokých školách to tu v 60. letech se softballom začali zkoušet tělocvikáři a frekventanti organizace YMCA. Byl to tehdy nový a zajímavý sport, a tak se mu mezi studenty a kantory začalo postupně dařit,“ vzpomíná na začátky Jan Měřička, viceprezident SaBaTu, který se tomuto sportu věnuje už více než čtyřicet let. Členská základna se původně skládala z vysokoškoláků a výjimečně také mladších hráček a hráčů ze středních škol.

Softball a baseball to měl ve svých začátcích těžké hlavně u Československého svazu tělesné výchovy a sportu (ČSTV). U stranických funkcionářů byly totiž tyto sporty vnímány jako burzozná. Tehdejším průkopníkům dalo poměrně hodně práce prosadit založení svazu softballu a baseballu a jeho začlenění do oficiálních tělovýchovných a sportovních struktur. Paradoxně v té době hodně pomohla socialistická Kuba, kde baseball byl a stále je nejoblíbenějším sportem a odkud se k nám také relativně brzy začalo dovážet potřebné vybavení, tedy pásky, míče a rukavice. Hráči a trenéři tehdy zkoušeli navázat podobné obchodní vztahy se zaměstnanci americké ambasády, zde ale často narazeli na pracovníky StB, což mělo nepříjemné dohry.

Letenská plán - ráj pálkařských sportů

První oficiální soutěž mužů se datuje do roku 1964, kdy si ji zahrálo třináct týmů. Z ní potom vznikla první a druhá liga mužů a po ní v dalších letech nejvyšší soutěž žen. Dá se říci, že v této době na tom byl lépe softball. Baseball se začal prosazovat až později, přičemž bylo celkem běžné, že hráči dělali oba sporty současně.

V následujících letech byly zakládány nové kluby, ale ani nárůst počtu oddílů nepřiměl funkcionáře ČSTV k tomu, aby povolili založení celorepublikové soutěže. Dlouhou dobu se tak hrály jen národní ligy, díky čemuž se softball a baseball v Česku a na Slovensku rozvíjely odděleně. Týmy se tehdy potkávaly jen na neoficiálních turnajích.

Pražské kluby hrály softball většinou na Letenské pláni. Zde byl dostatečný prostor pro více hřišť, takže se tu v jednu dobu potkávala celá řada týmů. Baseballisti měli ve svých začátcích útočiště na strahovském spartakiádém stadionu.

S postupem let se pálkovací sporty začaly přiblížovat mladším generacím, což vyústilo v založení řady juniorských, kadetských a žákovských týmů děvčat a kluků. „Členská základna se od 60. let více než desetinásobila a dnes jsme na tom tak, že jen v mládežnické kategorii máme 189 týmů s více než třemi tisíci registrovanými hráčkami a hráči. V případě baseballu je situace velice podobná,“ vypočítává Jan Měřička.

Cesta SaBaTu do Troje

Základ softballového týmu mužů vznikl v roce 1969, a to při vysokoškolském oddílu TJ Technika Praha strojní. „Ten to tým se hned zapojil do soutěží pořádaných tehdejším svazem softballu a baseballu. Na softballisty potom v 70. letech navázaly ženy a netrvalo dlouho a obě dvě družstva se dostala až do nejvyšších soutěží,“ přibližuje začátek trojského SaBaTu Jan Měřička, který v tomto klubu působil jako trenér od roku 1988. Postupně se změnil poměr mezi studenty a absolventy vysokých škol a tehdejší SaBaT se

připojil k jedné z nejstarších pražských tělovýchovných jednot - Slavoj Praha 7.

Nejmladší kapitola historie SaBaTu začíná vznikem samostatného sportovního klubu. Ten byl „znovuzaložen“ na podzim roku 1992, kdy došlo k podstatné změně struktury celého oddílu. Další významnou událostí v historii organizace byl vznik baseballové větve, jejíž základy položili hráči rozpadajícího se klubu KOVO. Druhým milníkem klubu byla jasné daná orientace na mládež. „Postupně jsme založili nejen dorostenecká družstva, ale také oddíly kadetů, žáků a žákyň. Nárůst členské základny si pak vyžádal založení B týmu,“ přibližuje Jan Měřička.

Z zmínku stojí i místa, kde se dnešní SaBaT vyvíjel. Softballisté a baseballisté z Troje jich za 50 let svého působení vystřídali hned několik. Jako každý pražský oddíl provozující pálkařské sporty se i SaBaT v 70. letech usadil na nějaký čas na Letenské pláni. Poté následoval velký spartakiádní stadion na Strahově, na který v 90. letech krátce navázala ZŠ Žernosecká v Praze 8. Od roku 1987 je SaBaT napevno usazen v Troji, nejdříve na louce u Kazanky (plážové hřiště) a dnes u Trojského mostu. „Po povodních v srpnu 2002 to se softballom a baseballem v Troji vypadalo všelijak. Nabízelo se i stěhování do zcela nového útočiště. Chtěl bych poděkovat všem, kteří nám pomohli postavit SaBaT znova na nohy,“ dodává Jan Měřička.

Klub se pyšní celou řadou úspěchů. Jak těmi týmovými - softballisty hrájí dlouhodobě první i druhou nejvyšší soutěž a baseballisté druhou ligu, v níž pravidelně bojují o postup do první, tak těmi individuálními. Důležitými postavami českého (československého) softballu a baseballu, které patřily (a nebo ještě patří) mezi trojské všechny, jsou například Kristýna Kalinová, Helena Vavrušová nebo Janové Měřička a Zákor. Za ty nejmladší uvedeme Jitku Horovou, dlouholetou českou softballovou reprezentantku a v současnosti stále aktivní hráčku a trenérku, nebo Daniela Vavrušu aktuálně hájícího barvy prvoligové Kotlářky. Daniel Vavruša je nejen českým baseballovým reprezentantem a vítězem české baseballové ligy, ale také jediným Čechem, který podepsal smlouvu s legendárními New York Yankees z nejslavnější baseballové ligy světa - americké Major League Baseball.

Softball a baseball mají v Česku zkrátka bohatou tradici a na svém kontě řadu významných úspěchů. Například muži jsou úřadujícími mistry Evropy (třikrát po sobě) a letos v červnu se bude v ČR konat softballové mistrovství světa, a to vůbec poprvé na starém kontinentě. ●

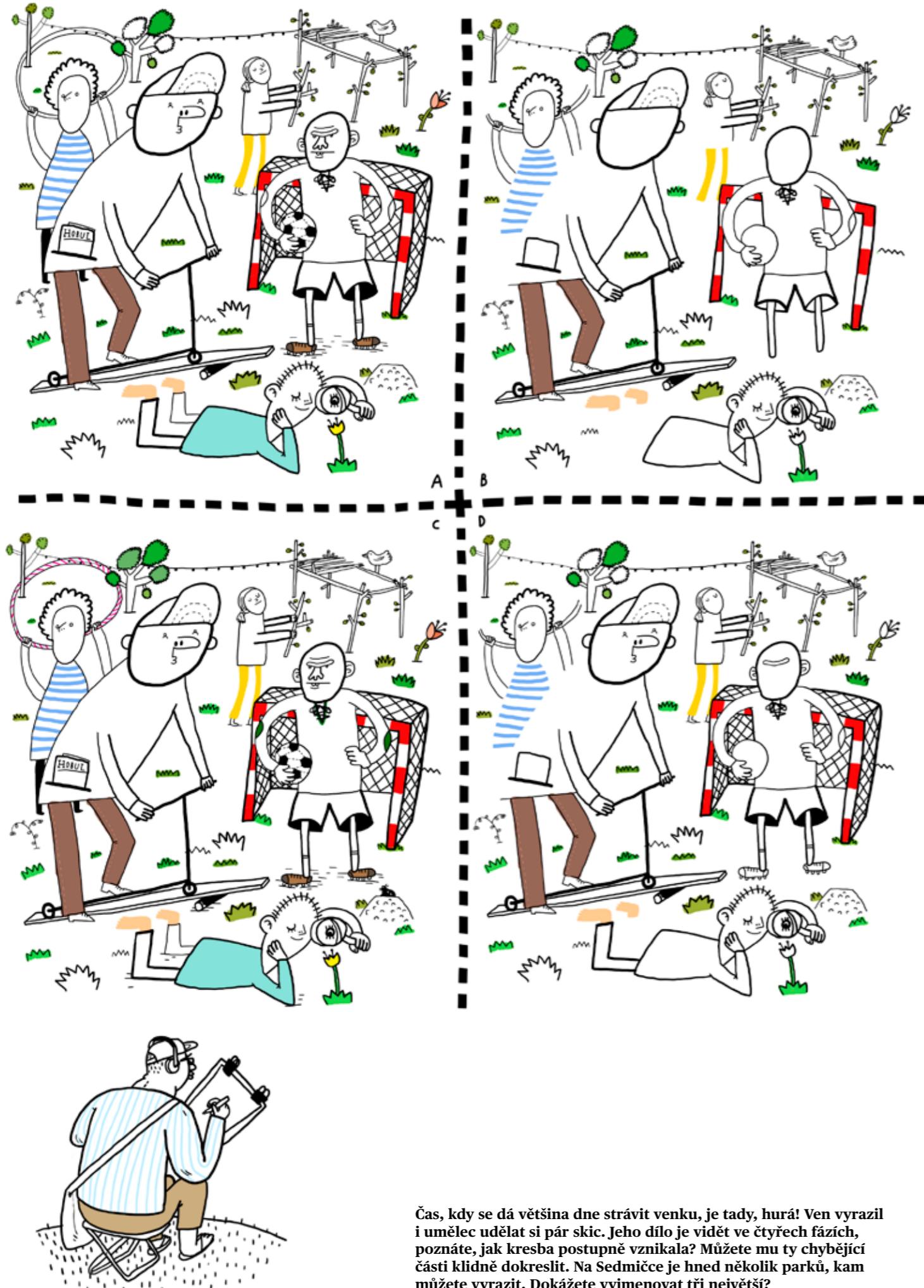
1 Softball na Letné v pozadí s cirkusem

2 Potká se pálka s míčem? (Letenská plán)

3 Soustředění před odpalem

Text – Vilém Sládek pracuje ve sdružení CZ.NIC (správce české národní domény .CZ), kde má na starosti komunikaci, akce a vzdělávací centrum Akademie CZ.NIC. Vystudoval Univerzitu Tomáše Bati ve Zlíně, pracoval v médiích nebo komunikačních agenturách. Mimořád se podílel také na organizování řady kulturních a neziskových akcí (literární festival, koncerty). Je velkým fanouškem literatury, běhu a také softbalu, který aktivně hrá a jemuž se nyní věnuje jako trenér mládeže. Foto – archiv SaBaTu

Padesát tisíc milovníků knih, kteří na několik dní zaplnili Výstaviště v rámci pravidelného veletrhu Svět knihy, vystřídali vyznavači motorů a pod kapotou zkrocených koní v rámci automobilové slavnosti s názvem Legendy.

Známe výsledky Hobulet Cupu 2019 – fotbalové soutěže žáků základních škol. Zlato obdržela ZŠ Tusařova, druhou příčku obsadila FZŠ Umělecká a bronz získala ZŠ Korunovační. Nejlepší střelcem turnaje byl Jiří Broda z FZŠ Umělecká, v bráně se nejlépe osvědčil Ondřej Kopecký ze ZŠ Tusařova. Všem gratulujeme!

Posedět si, poobědvat či jen tak poklábotit na Strossmayerově a Ortenově náměstí můžete i letos díky projektu Pražské židle & stolky.

Na elektrokola už přesedlali i pražští strážníci, kteří v parcích hledají neukázněné pejskaře nebo ztracené děti. „Když jsem šlapal do kopce, tak mě to vysílilo, a pak jsem s dechem nestačil přestupci říci, co porušil. Ale když mám elektrokolo, zbývá mi více energie na řešení přestupku,“ řekl v reportáži Metropolitní televize strážník Václav Král, který již osm let hlídkuje ve Stromovce.

Potěšit blízké pohlednice z Prahy 7 už není nemožné - je libo kostel svatého Antonína, metronom, nebo Veletržní palác? Pohlednice jsou k dostání zdarma v informačních centrech.

Nová Trojská lávka získala stavební povolení, stavět se začne v červenci.

Bývalou Tiskárnu na vzduchu – prostor na rozmezí Stromovky a Výstaviště s bohatým kulturním programem - nahradil Gauč ve Stromovce.

ZŠ Korunovační se zapojila do projektu Ekocentra Koniklec. Žáci zkoumají kvalitu ovzduší, vody a zeleně v okolí školy. Zjišťovali také, kolik aut jim projede pod okny, což nebylo lehké, vzhledem k tomu, že auta v Korunovační většinou stojí.

Na opravenou vodárenskou věž můžete nyní vzhlížet ze zahradních křesílek na její terase, která je ve zkušebním provozu přístupná každý den od 10 do 18 hodin, o víkendech od 14 do 18 hodin je navíc otevřený zdejší bar.

Plch africký byl nalezen v restauraci v tržnici. Toto roztomilé zvířátko, které by se možná stalo ingredencí nějaké exotické pochoutky, se nyní nachází v dolnoměcholupském útulku.

Před klub Cross se vrátilo letní kino. Promítá se každou středu a vstup je zdarma.

Psalo se před 110 lety (Karlínské listy, 1909)

Mlékařské vozy

V VII. části pražské zachována je ještě památka ze starých patrimoniálních dob pražských, mlékařské vozy. Dávno již ve vnitřní Praze tato nepěkná památka odstraněna, jen ještě v Holešovicích-Bubnech panuje, jako by tu nebylo dostí příhodných krámů pro prodej mléka. Že v těch místech, kde taky „stánek“ jest umístěn, není vzorná čistota, rozumí se samo sebou, že okolní majitelé domů si na tento nešvar stěžovali a proto zdejší Spolek majitelů domů o odstranění nešvaru toho na kompetentních místech už zakročil.

Přes 1300 cheerleaders neboli roztleskávaček z 23 českých klubů poměřilo své síly v hale Královka. Mistrovství ČR bylo zároveň kvalifikační soutěží na ME 2019, které se bude konat v ruském Petrohradu.

Praha je krásná a teď už má i krásné odpadkové koše. Alespoň si to myslí porota designové soutěže Red Dot Design Award. Autory košů jsou Michal Froněk, Jan Němeček a Aleš Kachlík.

Abychom stihli Hobulet vytisknout, musí mít uzávěrku už v polovině měsíce. Proto na této stránce mohou chybět některé zprávy, které by si zveřejnění také zasloužily.

Nejstarším běžcem Mezinárodního pražského maratonu byl 85letý Jiří Pejpal s příznačným nápisem „Metuzalem 1934“ na tričku.

V parku můžete dělat skoro všechno, jen tohle určitě ne!

-rozdlávat otevřené ohně na celém území parku, grilovat mimo určená pikniková místa
-odhadovat a nechávat odpadky mimo odpadkové koše či jinak znečišťovat park
-využívat jako záchod jiná než určená místa
-vstupovat do záhonů a na jiná označená místa
-nechávat mimo určená místa volně pobíhat psy a dovolovat jim honit volně žijící živočichy
-nechávat na místě výkaly po svém psovi
-poškozovat schodiště, zábradlí, lavičky, informační tabule a další vybavení parku
-poškozovat stromy, keře, květiny či trávníky v parku
-plašit a odchytávat volně žijící živočichy
-nerespektovat pokyny zaměstnanců správy parku a znemožňovat pohyb jejich vozidel

Vítání občánků

Slavnostní přivítání vašich dětí se uskuteční 12. a 19. září od 14.15.30 a 15 hodin. Pokud máte o účast zájem, kontaktujte prosím Kristýnu Philippovou, tel.: 220 144 014, email: philippovak@praha7.cz.

Informace ke spolkům

Jste členem spolku (občanského sdružení), jeho orgánu nebo je ve vašem okolí fungující spolek? Spolků stanovil občanský zákoník od roku 2014 určité povinnosti, které je třeba splnit. Více informací najdete na webu radnice v sekci Potřebuji zařídit – Spolky a sdružení.

Staráte se o partnera, rodiče, souseda?

Lidé, kteří pečují o své blízké, mohou v Praze 7 přijít do poradny pro pečující nebo poradny ergoterapie, využít si pár nejzákladnějších kompenzačních pomůcek nebo si na webu Prahy 7 www.praha7.cz/pecujici stáhnout praktického průvodce často situacemi i s kontakty na organizace, které jim mohou poskytovanými službami pomocí. Od března tohoto roku se pečující také mohou setkat každou poslední středu v měsíci v rámci svépomocné skupiny, kterou organizuje MČ Praha 7 ve spolupráci s Diakonií ČCE. Chcete být informováni o nově zřízených službách pro pečující, vzdělávacích kurzech nebo máte námět na zlepšení či doplnění služeb? Zaregistrujte se do naší databáze pečujících na adrese www.praha7.cz/pecujici nebo pište na email: sormovam@praha7.cz či volejte na tel.: 777 482 466.

Svěpomocná skupina: každou poslední středu v měsíci 17.30–19.30 v prostorách denního stacionáře Pečovatelského centra P7, Tusařova 42

Poradna pro pečující: středy 9–11 hodin, Infocentrum MČ Praha 7, Milady Horákové 2

Fond kompenzačních pomůcek: úterky 10–12 hodin, Infocentrum MČ Praha 7, Milady Horákové 2, kontakt: M. Šormová, tel.: 777 482 466

Poradna ergoterapie: čtvrtky 14–16 hodin, Infocentrum MČ Praha 7, Milady Horákové 2

Centrum pro zrakově postižené

Poradenské centrum Okamžik nabízí podporu a poradenství lidem, kteří se vyrovnávají se ztrátou zraku či bojují se zrakovým postižením. Odborníci pomohou s orientací v dálkách sociálního systému, zprostředkují informace týkající se výběru vhodného zaměstnání, kompenzačních pomůcek a možnosti jejich úhrady. Pořádají také skupinová setkání a odborné besedy. Služby jsou zdarma. Poradenské centrum naleznete v ulici Na Strži 40, Praha 4, tel.: 233 371 277, 774 209 055, email: poradna@okamzik.cz.

Nové centrum palliativní péče

Cesta domů, poskytovatel mobilní specializované palliativní péče, v červnu otevře nové centrum v pražské Michli. Novou službou zde bude ambulance palliativní a podpůrné péče pro nevyléčitelné nemocné pacienty. Rozšířena bude také nabídka specializovaného poradenství pro veřejnost – poradenství v oblasti komplikovaného zámrutku a perinatální poradenství a přibude i nová terapeutická místořest pro podpůrný tým. Stavba centra včetně jeho vybavení byly finančovány z pozůstatku po paní Heleně Kočvarové.

Na její památku byla pojmenována ulice, ve které se nové palliativní centrum nachází. Nejbližší zastávka MHD je Michelská. www.cestadomu.cz

Architektonické projekty online

Zajímá vás budoucí podoba metropole? Nová webová aplikace Institutu plánovanání a rozvoje s názvem Praha zítra? přináší informace o plánovaných stavebních projektech v Praze. V současné době zde najdete 184 projektů v různých fázích vývoje – od idej přes stavební záměry až po ty nedávno realizované. Jde o nové budovy, mosty, veřejná prostranství, ale třeba i celé čtvrti. Všechny projekty byly součástí tří výstav Praha zítra? v Centru architektury a městského plánování (CAMP). Pokud jste si je nestihli prohlédnout v CAMPu, máte možnost prostudovat si je online. www.prahazitra.camp

Babička ze sousedství

Jste aktivní senior, hledáte smysluplné využití volného času nebo vidíte svá vnučata jen zřídka a rádi byste byli užiteční? Připomínáme, že o sobě můžete dát vědět na nástěnkách projektu Babička ze sousedství. Nástěnky naleznete v všech Informačních centrech Prahy 7 a ve 2. patře radnice u kanceláře č. 276. Konkrétní podmínky spolupráce rodin a seniorů jsou zcela na domluvě zúčastněných stran a projekt je samozřejmě otevřen i všem dědečkům.

Přání jubilantům

Je mezi vašimi přáteli či členy rodiny někdo v očekávání vzácného životního jubilea nebo čeká přímo vás? Oslavence či oslavenkyni se 70, 75, 80, 85, 90 či více svíčkami na narozeninovém dortu milerádi navštívíme a poblahopřejeme osobně. V případě zájmu kontaktujte prosím K. Philippovou, tel.: 220 144 014, email: philippovak@praha7.cz.

Stránka pro cizince je realizována v rámci projektu MČ Praha 7 Podpora integrace cizinců na území MČ Praha 7 v roce 2019, který finančně podporuje Ministerstvo vnitra ČR.

POHŘEBNÍ ÚSTAV HL. M. PRAHY

Přispěvková organizace hl. m. Prahy

Poskytuje kompletní služby v pohřebnictví na těchto adresách:

P - 8, Pobřežní 72, tel. č.: 222 861 120

P - 6, Národní Obrany 39, tel. č.: 233 340 227

P - 1, Staroměstské nám. 17, tel. č.: 224 826 455

www.pohrustav.cz

od 1.6. do 30.6.2019

6/2019

Hobulet

Hobulet – periodický tisk územního samosprávného celku

Vydává Úřad městské části Praha 7, nábr. Kpt. Jaroše 1000, IČ: 00063754
Evidenční číslo MK ČR: E 12070, vychází 11×ročně

Šéfredaktorka Ing. Klára Janicki, hobulet@praha7.cz, 220 144 142.

Inzerce Petra López, lopezp@praha7.cz, 220 144 185.

Redakce Natalie Kolláriková, kollarikovan@praha7.cz, 220 144 253. Uzávěrka vždy 1. dne v měsíci, nevyžádané rukopisy se nevracejí, za věcnou správnost odpovídají autoři a inzerenti. Zaslání příspěvku nevzniká nárok na jeho otiskení.

Redakční rada Mgr. Tomáš Bartovský, PhDr. Richard Biegel, Ph.D., Mgr. Hana Holubková, Ing. Klára Janicki, Jana Jebavá, Iveta Lysoňková, Jan Svoboda, Bc. Šárka Svobodová, Ing. Jiří Štěpán, Martin Tománek, Bc. Lukáš Tůma

Grafická úprava a sazba Petr Bosák, Robert Jansa, Adam Macháček (20YY Designers)

Illustrace na obálce Martin Lacko

Tisk Mafra, a. s. **Distribuce** Česká pošta, s. p. **Náklad** 30 000 výtisků

Hobulet 6/2019, vydán 27. 5. 2019 v Praze 7.

MINISTERSTVO VNITRA
CESKE REPUBLIKY

BYTOVÉ DOMY
– Investice & Poradenství –

**Řešení pro Váš dům
i spoluživnostnický podíl**

Tel: 603 247 875 www.bytovedomy.cz

**Generali je tu pro lidi.
A já také.**

Ing. Irena Jeřichová
Váš osobní poradce

Tel.: 603 195 104
Ovenec 4, Praha 7 - Letná

Provozovna zástupce Generali Distribuce a.s., člena Skupiny Generali.

POTŘEBUJETE ZAJISTIT PRAVIDELNOU NEBO PŘÍLEŽITOSTNOU PĚCI O VÁŠ DOMOV?

Naše hospodyně se starají o běžný i hloubkový úklid a další činnosti spojené s každodenním chodem domácnosti, jakou jsou:

- Běžný i hloubkový úklid
- Prani, žehlení
- Přípravu jídla
- Drobné nákupy, pochůzky
- Dopravod děti
- Pomoc při péči o domácí mazličky

tel. 775 976 383

www.celestapraha.cz

SE STAROSTOU U STOLU

13. 6. 2019, 18:00
Hells Bells - Letohradská 50

Srděčně vás zveme na setkání se starostou **Janem Čižinským** a radní pro oblast vzdělávání, školství a MA 21 v oblasti udržitelného rozvoje **Hanou Šíškovou**.

PRAHA7.CZ

ZVEME VÁS DO NOVĚ OTEVŘENÉ PROSEKÁRNY!

NA VÝBĚR Z VÍCE JAK 200 DRUHŮ ŠUMIVÝCH VÍN ZE SEVERU ITÁLIE

ŘÍZENÉ DEGUSTACE, BENÁTSKÁ KÁVA, ITALSKÉ DELIKATESY

JIREČKOVÁ 1012/9, PRAHA 7 - LETNÁ

REZERVACE NA ČÍSLE 722 905 291
NEBO E-MAILU LETNA@PROSEKARNA.CZ

WWW.PROSEKARNA.CZ

 Pražská teplárenská

Už ted' se chystáme na další sezónu

550 kilometrů naší sítě dodává teplo 230 tisícům domácností, desítkám škol, nemocnic, úřadů, administrativních budov a průmyslových objektů po celé metropoli. Abychom vám mohli po celý rok zajistit maximální pohodou a pohodlí, teplovodní síť kontrolujeme pravidelně v letních měsících. Předejdeme tak nepříjemným poruchám v zimním období, které si bez vyhřátého domova a teplé koupele neumíme představit. Je to jako s dovolenou, během níž si dopřáváte zaslouženou regeneraci, nebo jako s péčí, kterou věnujete svému autu, střeše domu a vůbec všemu, na čem vám záleží. Jedině díky ní získáte klid a jistotu.

Předběžné termíny odstávek tepelné energie v roce 2019

lokality	termíny od – do
část ulice Na Maninách	3. 6.
část ulice U Průhonu	11. 6. – 12. 6.
Holešovice s výjimkou uvedených oblastí	bez omezení

Pozor, jedná se pouze o základní přehled. O přesných termínech včas informujeme konkrétní smluvní odběratele (SVJ, BD atp.).

Celý rok s Vámi

Těšíme se na vás na www.ptas.cz
www.facebook.com/prazskateplarenska/

Rodinný den

Hlavní město Praha a městská část Praha 7 vás zvou
v neděli **2. 6. 2019 od 13.00 do 19.00 hodin**
na Výstaviště Praha Holešovice

Přijďte, bavte se, užijte si s dětmi den plný zážitků!

14.30 hod. dětská kapela Docela

18.00 hod. kapela JELEN

praha.eu
praha7.cz
vystavistepraha.eu

Hlavní partneři:

Partneři:

Mediální partneři:

Organizátoři:

